Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού
Λέξεις... Φράσεις... Κείμενα

Τετράδιο Εργασιών

α΄ τεύχος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	**Άννα Ιορδανίδου**, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Πατρών* **Νεκταρία Κανελλοπούλου**, *Εκπαιδευτικός* **Ελευθερία Κοσμά**, *Εκπαιδευτικός* **Βασιλική Κουταβά**, *Εκπαιδευτικός* **Παναγιώτης Οικονόμου**, *Εκπαιδευτικός* **Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου**, *Εκπαιδευτικός*
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	**Βασιλική Τοκατλίδου**, *Ομότιμη Καθηγήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* **Όλγα Μούσιου-Μυλωνά**, *Σχολική Σύμβουλος* **Ιωάννης Μπάρτζης**, *Εκπαιδευτικός*
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	**Γιώργος Πισκοπάνης**, *Σκιτσογράφος-Εικονογράφος*
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	**Παναγιώτα Χατζηθεοχάρους**, *Φιλόλογος*
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	**Πέτρος Μπερερής**, *Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου* **Χρήστος Παπαρίζος**, *Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	**Χρήστος Παπαρίζος**, *Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	**Γιώργος Πανουτσόπουλος**, *Εικαστικός καλλιτέχνης*
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	**ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.**

Γ΄ Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Οικονόμου
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

Η επανέκδοση του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος» μέσω ψηφιακής μακέτας, η οποία δημιουργήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ / ΕΠ «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» / Πράξη «ΣΤΗΡΙΖΩ».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2007-2013

Οι διορθώσεις πραγματοποιήθηκαν κατόπιν έγκρισης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άννα Ιορδανίδου Νεκταρία Κανελλοπούλου Ελευθερία Κοσμά
Βασιλική Κουταβά Παναγιώτης Οικονόμου
Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Η συγγραφή και η επιστημονική επιμέλεια του βιβλίου πραγματοποιήθηκε
υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού
Λέξεις... Φράσεις... Κείμενα

Τετράδιο Εργασιών

α΄ τεύχος

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΑ 1
ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα 7

ΕΝΟΤΗΤΑ 2
κατοικία 19

ΕΝΟΤΗΤΑ 4
διατροφή 31

ΕΝΟΤΗΤΑ 6
η ζωή σε άλλους τόπους 43

ΕΝΟΤΗΤΑ 7
η ζωή έξω από την πόλη 51

ΕΝΟΤΗΤΑ 9
συσκευές 61

Ενότητα 1

Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα

Ο ναυαγός

Σκεφτείτε:
«Είμαι ο μόνος ναυαγός σε ένα έρημο νησί στον Ειρηνικό Ωκεανό» (όπως στη φωτογραφία).

1. Γράψτε τις πρώτες σας εντυπώσεις από το τοπίο γύρω σας. Μπορείτε να γράψετε για:

- τη βλάστηση (τι είδη φυτών βλέπετε, πόσο μεγάλα είναι, πόσο πυκνά, τι χρώματα έχουν)
- τις ακτές (έχουν βράχια ή αμμουδιά, τι χρώματα έχει η θάλασσα, αν είναι ήσυχη ή ταραγμένη)
- τον καιρό

- τους ήχους που ακούγονται

Μην ξεχάσετε να γράψετε και για τα συναισθήματά σας. Πώς νιώθετε που βρίσκεστε για πρώτη φορά σε ένα τέτοιο μέρος; Ποια είναι η πρώτη σας αντίδραση;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Μετά το αρχικό ξάφνιασμα, αρχίζετε να σχεδιάζετε τις πρώτες σας ενέργειες για να τα καταφέρετε σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση. Από το ναυάγιο σώθηκαν διάφορα αντικείμενα που μπορεί να σας φανούν χρήσιμα. Γράψτε στον πίνακα που ακολουθεί ποια αντικείμενα διαλέγετε και περιγράψτε πώς θα τα χρησιμοποιήσετε. Σε τι χρόνο θα γράψετε;**

αντικείμενα	ενέργειες
ένα μεγάλο πανί	θα φτιάξω σκέπασμα για την καλύβα μου

3. **Όταν βραδιάζει και κάθεστε στην πρόχειρη σκηνή που στήσατε, σκέφτεστε ότι θα είναι πολύ καλό να κρατήσετε ημερολόγιο γι' αυτή την εμπειρία σας.**

Αποφασίζετε να μιλήσετε για τα γεγονότα από την αρχή. Τα παρακάτω σημεία θα σας βοηθήσουν να φέρετε στη μνήμη σας όλη την ιστορία:

- Πώς και γιατί αποφασίστηκε να κάνετε αυτό το ταξίδι;
- Ποιος ήταν ο προορισμός;
- Ποιες ήταν οι προετοιμασίες για το ταξίδι;
- Ταξιδεύατε με κάποιους άλλους μαζί;
- Τι έγινε στην αναχώρηση;
- Πώς ήταν το ταξίδι στην αρχή;
- Πώς έγινε το ναυάγιο;
- Πώς σωθήκατε;

Φροντίστε να περιγράψετε τι σκεφτόσασταν και πώς άλλαζαν τα συναισθήματά σας στις διαφορετικές φάσεις αυτής της περιπέτειας.

Παρασκευή 23 Ιουλίου

Τώρα που κάθομαι σ' αυτή την άγνωστη ακτή, σκέφτομαι όσα έγιναν και με έφεραν εδώ.
Όλα ξεκίνησαν πριν από δέκα μέρες, όταν ο πατέρας μου είπε ότι θα έφευγα .....

4. Συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο βάζοντας τα ρήματα στον τύπο και στον χρόνο που ταιριάζουν, για να διαβάσετε την περιπέτεια ενός άπειρου οδηγού.

Ο κύριος Φαίδων ήταν πάντα αφηρημένος. Την πρώτη φορά που ..... (κάθομαι) στη θέση του οδηγού, ... (χρειάζομαι) μισή ώρα για να θυμηθεί πού ..... (βρίσκομαι) τα κλειδιά. Τελικά τα ..... (ανακαλύπτω) στην πόρτα του αυτοκινήτου.

Ακούστε τι ..... (γίνομαι) σήμερα το πρωί. Πρώτα ..... (διασχίζω) τη διασταύρωση χωρίς να σταματήσει στο κόκκινο φανάρι.

Χάος! Τα άλλα αυτοκίνητα ..... (κορνάρω) ασταμάτητα, οι οδηγοί ..... (χειρονομώ) και ..... (ουρλιάζω). Εκείνος μέσα στον πανικό του ..... (αναπτύσσω) ταχύτητα και ξαφνικά ..... (βρίσκομαι) να οδηγεί πάνω στην πλατεία . ..... (κλείνω) τα μάτια του σφιχτά και ..... (αρπάζομαι) από το τιμόνι, λες και ..... (μπορώ) να ..... (σταματάω) το αυτοκίνητο με αυτό τον τρόπο. Οι πεζοί ..... (σκορπίζομαι) σε διάφορες κατευθύνσεις πανικόβλητοι. Από θαύμα δε ..... (συμβαίνει) κάποιο ατύχημα.

Όταν πια το αυτοκίνητο ..... (ακινητοποιούμαι) σε ένα παγκάκι, ο κύριος Φαίδων ..... (ανοίγω) τα μάτια του και ..... (απορώ): «Πότε φύτρωσε εδώ αυτή η πλατεία;».

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

5. **Το ίδιο απόγευμα ο κύριος Φαίδων αποφάσισε να γράψει σ' έναν φίλο του για να του αφηγηθεί την περιπέτειά του. Μπορείτε να συνεχίσετε;**

Κάθε φορά η αφηρημάδα μού προκαλεί προβλήματα. Έτσι και σήμερα το πρωί. Στην αρχή, ξεχνιέμαι και διασχίζω τη διασταύρωση χωρίς να .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ταξίδι στον βυθό

6. Το κείμενο μιλάει για ένα ταξίδι στον βυθό. Βάλτε τις παραγράφους στη σωστή σειρά συμπληρώνοντας στο κενό κουτάκι τον αριθμό τους.

Εγώ είχα ακούσει και διαβάσει πολλά για τον βυθό της θάλασσας, αλλά αυτό που είδα μ' έκανε να τρίβω τα μάτια μου. Στην αρχή έβλεπα πολλά μικρά ψαράκια που κινούνταν κατά ομάδες. Σε πιο μεγάλο βάθος αρχίσαμε να βλέπουμε πιο ενδιαφέροντα πράγματα. Είδα πολύχρωμα ψάρια να περνάνε από μπροστά μου, ψάρια που διέφεραν σε μέγεθος και σχήμα.	
Αρχίσαμε να ανεβαίνουμε προς τα πάνω. Και τότε είδα το πιο συναρπαστικό, το πιο μυστηριώδες απ' όλα. Ήταν ένα πελώριο τέρας. Το μόνο που πρόλαβα να δω ήταν το γλοιώδες κεφάλι του. Ήταν απαίσιο και είχε τρία κόκκινα μάτια. Το είδα να εξαφανίζεται σε μια σπηλιά. Πετάχτηκα πίσω. Καθώς ανεβαίναμε, το είπα στον θείο μου, αλλά δε με πίστεψε. Μου είπε ότι ύστερα απ' αυτό το ταξίδι ήταν φυσικό να βλέπω τέρατα. Είχαμε ταξιδέψει πολύ μακριά. Όμως θα βγαίναμε ποτέ έξω; Μήπως ήταν ένα όνειρο; Ποτέ δε θα μάθω...	
Ήμασταν στην παραλία, όταν η γιαγιά μου με πληροφόρησε ότι είχε έρθει στο νησί ένας μακρινός μου θείος. Το απόγευμα ήρθε στο σπίτι μας και μου είπε ότι είχε φέρει μαζί του το κότερό του και το σκάφανδρό του. Μου υποσχέθηκε να με πάει μια βόλτα στον βυθό της θάλασσας το επόμενο πρωί. Εγώ, φυσικά, άλλο που δεν ήθελα.	
Το καλοκαίρι που μας πέρασε, ενώ ήμουν διακοπές στην Κρήτη, μου συνέβη κάτι συναρπαστικό. Κατέβηκα με ένα ειδικά διαμορφωμένο σκάφανδρο στον βυθό της θάλασσας.	
Όμως αυτό που τράβηξε την προσοχή μου ήταν το εκθαμβωτικό τοπίο. Τα βράχια είχαν διάφορα σχήματα. Άλλα είχαν τρύπες, άλλα μεγάλες μυτερές άκρες και άλλα είχαν πάνω πολλά φυτά που σου τραβούσαν την προσοχή. Όσο πιο πολύ κατεβαίναμε, τόσο το ταξίδι μας αποκτούσε «άγρια ομορφιά». Τώρα μπορούσαμε να δούμε λογιών λογιών ψάρια, όπως σαλάχια, ιππόκαμπους, ξιφίες...	
Το επόμενο πρωί ξύπνησα πολύ νωρίς. Είχαμε κανονίσει να έρθει να με πάρει ο θείος μου στις 7 το πρωί. Όλο το βράδυ δεν είχα κοιμηθεί καθόλου από τον ενθουσιασμό. Σε λίγο φτάσαμε στη θάλασσα. Το κότερο μας περίμενε εκεί. Ξεκινήσαμε το μεγάλο ταξίδι μας. Μόλις φτάσαμε στα ανοιχτά, ο θείος μου αποφάσισε πως ήρθε η ώρα να βουτήξουμε. Κατεβάσαμε το σκάφανδρο στη θάλασσα.	

Στάθης Δάρας, 13 χρονών, περιοδικό «Ερευνητές», *Η Καθημερινή*, τεύχος 201, 30/11/02 (διασκευή)

7. **Ένα ταξίδι στον βυθό «κρύβει» πάντοτε πολλές εκπλήξεις. Μπορείτε να συνεχίσετε την αφήγηση του μικρού Στάθη σαν να είσαστε εσείς που εξερευνάτε τον βυθό; Αφήστε τη φαντασία σας ελεύθερη να «συναντήσει» έναν τεράστιο λευκό καρχαρία, ένα γιγάντιο καλαμάρι, ένα ναυάγιο πειρατικού πλοίου... Πείτε τα γεγονότα με τη σειρά που έγιναν, χρησιμοποιώντας όποιες από τις παρακάτω φράσεις θέλετε:**

Ξαφνικά ένιωσα ένα δυνατό χτύπημα...

Ευτυχώς...

Μετά είδα κάτι που έμοιαζε με...

Δεν πίστευα στα μάτια μου...

Είχα ανακαλύψει...

Έπειτα από ώρα, βρέθηκα...

Και τότε είδα...

Συνεχίσαμε να προχωράμε προς τα κάτω...

Ύστερα, το μόνο που πρόλαβα να δω...

Τέλος, καθώς ανεβαίναμε...

8. **Ένα χταπόδι παρακολουθεί το ταξίδι του μικρού Στάθη στον βυθό. Το ίδιο βράδυ λέει τις εντυπώσεις του για τον «παράξενο επισκέπτη» στους φίλους του.**

Παιδιά, ακούστε τι έγινε σήμερα το πρωί. Δε θα το πιστέψετε. Μόλις ξύπνησα, τέντωσα τα πόδια μου να ξεμουδιάσουν από τον βραδινό ύπνο. Ξαφνικά, ...

Παίξτε τον ρόλο του χταποδιού και συνεχίστε την ιστορία.

9. Θέλετε να διαβάσετε τις καλοκαιρινές σκέψεις ενός παιδιού της ηλικίας σας; Για να τα καταφέρετε, χρειάζεται να συμπληρώσετε τα κενά επιλέγοντας τον σωστό τύπο.

Κάθε καλοκαίρι ..... (έχει συναντηθεί / συναντιέται) στο νησί όλη η παλιοπαρέα: ο Νίκος, ο Γιάννης, ο Πέτρος, η Ελευθερία, η Μαρία, η Βάσω και ο μικρότερος της συντροφιάς, η αφεντιά μου. Το σχολείο ..... (έχει τελειώσει / είχε τελειώσει) πια. Τα βιβλία, τα τετράδια, οι σάκες, οι κασετίνες και οτιδήποτε ..... (είχε θυμίσει / θυμίζει) την καθημερινή σχολική ζωή ..... (βρισκόταν / βρίσκεται) πολύ μακριά για να μας απασχολεί. ..... (Έφτασε / Θα έφτανε) η ώρα για ξεκούραση και τρέλες, κολύμπι στη θάλασσα και παιχνίδια στον ήλιο του καλοκαιριού. Καμία ενοχλητική εντολή της μητέρας –«Πρώτα θα μελετήσεις τα μαθήματά σου και μετά ..... (θα παίξεις / θα παίζεις)»– δε διακόπτει τις στιγμές της ανεμελιάς. Το καλοκαίρι ..... (θα ήταν / θα είναι) πάντα... η εκδίκηση των παιδιών. Ήδη πριν ..... (ξεκινάμε / ξεκινήσουμε), η αγωνία μου ..... (είχε φτάσει / έχει φτάσει) στο αποκορύφωμα και ..... (ανυπομονώ / ανυπομονούσα) για τη στιγμή που ..... (θα ξανασυγκεντρώνεται / θα ξανασυγκεντρωνόταν) η γνωστή «συμμορία».

«..... (Έρχονται / Θα έρθουν) όλοι; Μήπως ..... (έχουν αλλάξει / θα αλλάζουν) κάποιοι και δε θα είναι όπως πέρσι;» ..... (αναρωτιόμουν / αναρωτήθηκα) όλη την ώρα. Μα τώρα πια που μας ..... (έβλεπα / βλέπω) να είμαστε όλοι μαζί, η ανησυχία μου ..... (θα εξαφανιστεί / εξαφανίστηκε). Όλα είναι όπως παλιά και το καλοκαίρι ..... (προβλεπόταν / προβλέπεται) γεμάτο όμορφες στιγμές και εκπλήξεις.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

10. **Ένας συμμαθητής σας χρειάζεται βοήθεια! Σας έδωσε να διαβάσετε το άρθρο που έγραψε για την εφημερίδα του σχολείου σας με τίτλο «Εκδρομή στα χιόνια» και σας ζητάει να τον βοηθήσετε λίγο, γιατί βρήκε δυσκολίες!**

Διαβάστε το κείμενο που ακολουθεί και προσπαθήστε να συμπληρώσετε τα κενά που έχει αφήσει με τα ρήματα που βρίσκονται μέσα στην παρένθεση:

Εκδρομή στα χιόνια

Το πρωί του περασμένου Σαββάτου ..... *(γίνομαι)* η εκδρομή στο χιονοδρομικό κέντρο των Καλαβρύτων, που πολλοί από εμάς ..... *(περιμένω)* με μεγάλη αγωνία. Τα λεωφορεία ..... *(ξεκινάω)* στην ώρα τους, γύρω στις 8.00, και ..... *(φαίνομαι)* ότι θα ..... *(αρχίζω)* μια υπέροχη μέρα. Το ταξίδι μας ..... *(είμαι)* πολύ ευχάριστο και κανείς από εμάς δεν ..... *(καταλαβαίνω)* για πότε ..... *(φτάνω)*.

Το τοπίο ήταν ολόλευκο και ο ήλιος ..... *(λάμπω)*. Αφού μας ..... *(δίνω)* κάποιες γενικές οδηγίες, μας ..... *(αφήνω)* να κάνουμε μια μικρή βόλτα. Όλα τα παιδιά ..... *(φεύγω)* τρέχοντας προς όλες τις κατευθύνσεις. Ο χρόνος που ..... *(έχω)* για τον περίπατο ήταν μια ώρα.

Μόλις ..... *(επιστρέφω)* και ..... *(συγκεντρώνομαι)* στη μεγάλη πίστα, ... *(έρχομαι)* η ώρα για αγώνες με έλκηθρο. Όλοι ..... *(κάνω)* σαν τρελοί από τη χαρά μας! Το τι χιόνι ..... *(τρώω)* από τις πολλές τούμπες δε λέγεται! Πολλοί ήταν αυτοί που ..... *(χάνω)* γάντια, κασκόλ, σκουφάκια μέσα στη βιασύνη τους να ..... *(κερδίζω)* τον διαγωνισμό.

Κανείς όμως τελικά δε ..... *(θυμάμαι)* ποιοι ήταν οι νικητές! Δεν είχε καμιά σημασία. Στο τέλος όλοι ..... *(ψάχνω)* μέσα στο χιόνι για να βρούμε τα χαμένα αντικείμενα, ένα γάντι εδώ, άλλο σκουφί πιο πέρα!

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

11. Σχηματίστε το επίθετο από τη λέξη στην παρένθεση και γράψτε το στον σωστό τύπο.

Η ..... (αεροπορία) εταιρεία προσφέρει φτηνά εισιτήρια για τις διακοπές του καλοκαιριού.

Το τρένο είναι το ασφαλέστερο ..... (μεταφορά) μέσο.

Η ..... (σιδηρόδρομος) γραμμή περνούσε μέσα από πανέμορφα δάση και δε χόρταινες να βλέπεις έξω από το παράθυρο.

Το ..... (οδός) δίκτυο δεν είναι αρκετό για όλα τα αυτοκίνητα και υπάρχει μεγάλη κίνηση.

Συνήθως πήγαινα τα καλοκαίρια στο χωριό με το ..... (επιβάτης) λεωφορείο.

12. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα και θα δείτε το όνομα ενός μεγάλου ταξιδευτή της αρχαιότητας.

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _	Το τέλος του ταξιδιού.
_ _ _ _ _ _	Τη ρίχνει το πλοίο στο λιμάνι.
_ _ _ _	Τα ορεινά χωριά είναι χτισμένα σε μεγάλο...
_ _ _ _ _ _	Τα περνάμε και είμαστε σε άλλη χώρα.
_ _ _ _ _ _ _ _ _	Ολυμπιακή .....: πετάμε με αυτήν.
_ _ _ _ _ _ _ _	Δουλεύουν στα καράβια.
_ _ _ _ _ _ _	Χώρα γνωστή για τις ταυρομαχίες.
_ _ _ _ _ _ _	Απέναντι από τη Δύση.
_ _ _ _ _ _	Ο άνθρωπος πάντα ήθελε να ταξιδέψει εκεί.

13. **Βρείτε ποια λέξη δεν ταιριάζει με τις άλλες στην ομάδα της και πείτε γιατί.**

Α. ποδηλάτης, πλοίαρχος, πιλότος, ναύτης, αεροδρόμιο

Β. εκδρομή, κρουαζιέρα, δωμάτιο, ταξίδι, δρομολόγιο

Γ. πέλαγος, διαδρομή, ωκεανός, θάλασσα, γιαλός

14. **Πόσες λέξεις σχετικές με το ταξίδι μπορείτε να βρείτε στο κρυπτόλεξο (οριζόντια και κάθετα);**

Α	Σ	Ι	Δ	Η	Ρ	Ο	Δ	Ρ	Ο	Μ	Ο	Σ	Χ	Α
Λ	Λ	Ω	Γ	Τ	Π	Τ	Η	Σ	Η	Ρ	Ι	Π	Ε	Υ
Ε	Κ	Ο	Κ	Ε	Ρ	Τ	Υ	Θ	Ι	Τ	Θ	Ρ	Ρ	Τ
Ω	Ξ	Κ	Α	Υ	Τ	Ο	Κ	Ι	Ν	Η	Τ	Ο	Τ	Ο
Φ	Η	Ν	Π	Σ	Δ	Φ	Γ	Γ	Ι	Η	Ι	Σ	Υ	Κ
Ο	Γ	Ν	Ε	Φ	Τ	Γ	Υ	Η	Κ	Β	Κ	Γ	Θ	Ι
Ρ	Δ	Φ	Τ	Υ	Η	Ν	Θ	Ξ	Ο	Ν	Α	Ε	Ι	Ν
Ο	Δ	Α	Α	Σ	Γ	Θ	Ι	Ο	Ο	Β	Ε	Ι	Ο	Η
Σ	Δ	Ε	Ν	Σ	Δ	Φ	Γ	Η	Δ	Ω	Ο	Ω	Π	Τ
Α	Σ	Ρ	Ι	Ε	Ρ	Τ	Υ	Θ	Η	Φ	Ο	Σ	Α	Ο
Υ	Ι	Ο	Ο	Η	Ξ	Ε	Ν	Α	Γ	Η	Σ	Η	Σ	Δ
Η	Κ	Δ	Σ	Π	Ε	Ρ	Τ	Ι	Ο	Η	Υ	Α	Δ	Ρ
Ν	Ο	Ρ	Η	Λ	Χ	Δ	Φ	Γ	Σ	Ε	Ν	Ε	Φ	Ο
Θ	Μ	Ο	Υ	Ο	Ν	Π	Ο	Δ	Η	Λ	Α	Τ	Ο	Μ
Ξ	Σ	Μ	Θ	Ι	Χ	Ψ	Ζ	Φ	Τ	Φ	Π	Φ	Η	Ο
Ι	Π	Ι	Λ	Ο	Τ	Ο	Σ	Υ	Υ	Ω	Ο	Τ	Ξ	Σ
Ζ	Ρ	Ο	Ρ	Κ	Α	Ρ	Α	Β	Ι	Δ	Σ	Υ	Κ	Λ

Ενότητα 2

Κατοικία Κατοικία Κατοικία Κατοικία

Ένας ξενώνας στην Πίνδο

1. Το κείμενο που ακολουθεί περιγράφει έναν παραδοσιακό ξενώνα, αλλά οι παράγραφοι δε βρίσκονται στη σωστή σειρά. Μπορείτε να τις αριθμήσετε, ώστε να περιγράφεται πρώτα η γενική εντύπωση και μετά η περιγραφή να δείχνει την πορεία που ακολουθεί ο επισκέπτης καθώς επισκέπτεται το εσωτερικό του ξενώνα;

Μια εσωτερική πέτρινη σκάλα οδηγούσε στα δωμάτια του πάνω ορόφου. Στο τέλος της σχηματιζόταν ένα υπέροχο αίθριο, ένας χώρος ιδανικός για ηρεμία. Δεξιά κι αριστερά βρίσκονταν τα δωμάτια του ξενώνα.

Στο ψηλότερο σημείο της πλαγιάς μάς περίμενε ένα θέαμα απίστευτο. Μπροστά μας υψωνόταν ένα ογκώδες πέτρινο οίκημα, φωταγωγημένο και στολισμένο γιορτινά. Βρισκόμασταν στην είσοδο του παραδοσιακού ξενώνα για τον οποίο τόσα είχαμε ακούσει.

Καθένα από τα δωμάτια αυτά ήταν λιτό, αλλά ευρύχωρο και όμορφα επιπλωμένο: το κρεβάτι στο κέντρο και ένα μικρό καθιστικό μπροστά στο παράθυρο. Το πιο εντυπωσιακό όμως ήταν οι κομψές προθήκες που φιλοξενούσαν παλιά αντικείμενα λαϊκής τέχνης.

Ανοίγοντας τη βαριά ξύλινη εξώπορτα, βρεθήκαμε στην κεντρική αίθουσα με τη θαυμάσια επίπλωση και το εξαιρετικό πλακό-

στρωτο δάπεδο. Εδώ ο επισκέπτης βρίσκει έναν ζεστό και φιλόξενο χώρο για φαγητό. Την ευχάριστη όψη του χώρου συμπλήρωναν το πετρόκτιστο τζάκι και τα μεγάλα παράθυρα, που επέτρεπαν στο φως να φτάνει και στην πιο μακρινή γωνιά.

Από το παράθυρο η θέα ήταν μαγευτική και μας έκοψε την ανάσα. Η περίμετρος του αγροκτήματος ήταν κατάφυτη και μακρύτερα, όσο έφτανε το μάτι μας, απλωνόταν ο ορεινός ηπειρωτικός ορίζοντας: χαμηλές λοφοπλαγιές καλυμμένες με πυκνά δάση από έλατα και καστανιές, και στο βάθος τα άγρια βουνά της Πίνδου.

περιοδικό *Ελληνικό Πανόραμα,* τεύχος 37, Ιαν.-Φεβρ. 2004 (διασκευή)

2. Καθώς ο επισκέπτης του ξενώνα ανεβαίνει από την πέτρινη σκάλα στον πάνω όροφο και ανοίγει την τελευταία πόρτα, έκπληκτος αντικρίζει...

Φανταστείτε και περιγράψτε τι προκαλεί την έκπληξή του, χρησιμοποιώντας όσο περισσότερα **επίθετα** μπορείτε, καθώς και λέξεις ή φράσεις που φανερώνουν **τόπο**. Χρησιμοποιήστε λέξεις του πίνακα αλλά και δικές σας.

επίθετα
κοντινός, μακρινός, φωτεινός, ξαφνικός, απότομος, απίστευτος, αναπάντεχος, θορυβώδης, άγνωστος, χαριτωμένος, μικρός, γρήγορος, ουρανοκατέβατος, ασημένιος, γλυκός, τέλειος, πολύς

λέξεις ή φράσεις που φανερώνουν τόπο
κάπου, κοντά, αλλού, απέναντι, πιο πέρα, μέσα, κάτω, οπουδήποτε, πουθενά, στο πάτωμα, στο ταβάνι, μπροστά, πίσω, στη μέση, στην άκρη, ανάμεσα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ένα παλιό αρχοντικό

Το παλιό αυτό αρχοντικό βρίσκεται στην είσοδο του χωριού μετά από μια γέφυρα. Σπρώχνοντας μια ρημαδιασμένη πόρτα, βρίσκομαι μέσα σε μια μικρή αυλή, πλακόστρωτη κι ασβεστωμένη, μ' ανθισμένα γύρω της πεζούλια. Μοβ λουλούδια κρέμονται από ένα υποβάσταγμα κληματαριάς κι από κάτω όλη η αυλή είναι αρωματισμένη.

Από την αυλή το σπίτι παρουσιάζει μια παράξενη εικόνα: φαίνεται και πλούσιο και εγκαταλελειμμένο. Διώροφο, λίθινο, με μικρά καγκελόφραχτα παράθυρα στα δυο πρώτα του πατώματα. Από έξω, το δεύτερο πάτωμα έχει μια χάρη παραμυθένια. Διάτρητο σε όλο του το μήκος από τετράγωνα παράθυρα με ζωγραφικές διακοσμήσεις, θα έκανε μια λαμπρή εντύπωση στην εποχή του.

Στο εσωτερικό, τα δωμάτια δε χωρίζονται με τοιχώματα, αλλά με ξύλινα διαφράγματα. Τα ταβάνια είναι σκαλισμένα και το τζάκι καταστόλιστο με έγχρωμα πλαστικά φρούτα και πολύχρωμα γυαλιά. Σε ένα ανοιχτό σκονισμένο ράφι ξεθωριάζουν ακόμα μερικά παλιά βιβλία.

Κώστας Ουράνης, *Ταξίδια στην Ελλάδα*, εκδ. Εστία, Αθήνα, 1998 (διασκευή)

3. **Στα κείμενα βρίσκουμε τα ουσιαστικά *είσοδος* και *περίμετρος*. Ας θυμηθούμε πώς κλίνονται συμπληρώνοντας τον πίνακα:**

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
η είσοδος	*οι*
της	*των*
την	*τις*

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
η	*οι περίμετροι*
της	*των*
την	*τις*

4. **Στο παλιό αρχοντικό «έχουν κρυφτεί» λέξεις και φράσεις που μιλάνε για τον τόπο. Μπορείτε να τις ανακαλύψετε και να τις βάλετε στο κουτί όπου ταιριάζουν;**

Επιρρήματα	Φράσεις με προθέσεις

5. **Στο κείμενο υπάρχουν οι λέξεις *εντύπωση* και *διακόσμηση*. Μπορείτε να συμπληρώσετε τον πίνακα με τους τύπους που λείπουν;**

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
η εντύπωση	*οι*
της	*των*
την	*τις*

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
η	*οι*
της	*των*
τη	*τις διακοσμήσεις*

6. **Στο κρυπτόλεξο «τρύπωσαν» μέρη ενός σπιτιού. Πόσα μπορείτε να ξετρυπώσετε;**

Σ	Α	Ν	Ε	Λ	Κ	Υ	Σ	Τ	Η	Ρ	Α	Σ
Χ	Β	Ν	Η	Γ	Α	Σ	Δ	Μ	Υ	Η	Η	Φ
Τ	Η	Π	Ο	Π	Ι	Ι	Κ	Π	Κ	Λ	Ο	Ε
Σ	Σ	Δ	Κ	Α	Τ	Α	Π	Α	Κ	Τ	Η	Γ
Τ	Χ	Ψ	Ω	Τ	Ν	Ν	Τ	Λ	Μ	Κ	Κ	Γ
Ε	Δ	Ω	Μ	Α	Τ	Ι	Ο	Κ	Ο	Π	Λ	Ι
Γ	Τ	Υ	Θ	Ρ	Ι	Ο	Ι	Ο	Ε	Ε	Ρ	Τ
Η	Α	Σ	Δ	Ι	Ν	Γ	Χ	Ν	Α	Υ	Λ	Η
Γ	Η	Γ	Η	Γ	Μ	Κ	Ο	Ι	Η	Δ	Δ	Σ
Κ	Ρ	Η	Ν	Η	Ξ	Δ	Σ	Σ	Κ	Α	Λ	Α

7. Χωρίστε τις ακόλουθες λέξεις που έχουν σχέση με την κατοικία σε όσες μιλάνε για το εσωτερικό του σπιτιού και σε όσες μιλάνε για το εξωτερικό. Συμπληρώστε τα συννεφάκια και με άλλες δικές σας λέξεις:

πατάρι, σοφίτα, κήπος, υπνοδωμάτιο, υπόγειο, ισόγειο, βεράντα, σαλόνι, καθιστικό, τραπεζαρία, μπαλκόνι, ταράτσα, ανελκυστήρας, κεραμίδια, τέντες, αποθήκη, ηλιακός θερμοσίφωνας, αυλή, λουτρό, ντουλάπες

Πού να είναι άραγε, μέσα...

... ή έξω;

8. Διαβάστε τις παρακάτω αγγελίες και ξαναγράψτε το κείμενο αντικαθιστώντας τις συντομογραφίες με λέξεις:

ΛΑΜΙΑ *ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ, ήσυχο, κοντά σε άλσος, γ΄ όρ., 90 τ.μ., 2 ύπνου, πωλείται, καλή κατάσταση, ευκαιρία 100.000 ευρώ. Τηλ. 22310-99999.*

.....

.....

.....

.....

ΛΑΜΙΑ *ΩΡΑΙΟΤΑΤΟ διαμέρισμα, πωλείται, 100 τ.μ., γωνιακό, α΄ όρ., 2 ύπνου, βοηθητικοί χώροι, μεγάλη βεράντα, 96.850 ευρώ. Τηλ. 22310-88888.*

.....

.....

.....

.....

ΛΑΜΙΑ *Πλ. Διάκου, πωλείται γκαρσονιέρα, β΄ όρ., 34 τ.μ., 25.000 ευρώ. Τηλ. 22310-55555.*

.....

.....

.....

.....

9. **Διαλέξτε μια από τις προηγούμενες αγγελίες και μετατρέψτε τη σε ενοικιαστήριο:**

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

10. **Οι συντομογραφίες και τα αρκτικόλεξα συχνά μάς μπερδεύουν, αν και έχουν δημιουργηθεί για να κάνουν τη ζωή μας πιο εύκολη! Για να δούμε τι σημαίνουν τα παρακάτω:**

- Ι.Χ. ⇨
- Η/Υ ⇨
- κτλ. ⇨
- π.χ. ⇨
- π.Χ. ⇨
- π.μ. ⇨
- τηλ. ⇨
- δ/νση ⇨

11. Χρησιμοποιήστε μόνο τις πληροφορίες που θεωρείτε αναγκαίες για να γράψετε τη μικρή αγγελία. Κάντε όσες αλλαγές είναι απαραίτητες.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ *διαμέρισμα που έχω κληρονομήσει από τη γιαγιά μου, 84 τετραγωνικών μέτρων, με δύο κρεβατοκάμαρες και σαλόνι, όπου μπορεί κανείς να δει τηλεόραση ή να διαβάσει ένα βιβλίο, με λουτρό που έχει μπανιέρα και όμορφα τετράγωνα πολύχρωμα πλακάκια, με πάτωμα που έχει πρόσφατα επισκευαστεί και τώρα φαίνεται σαν καινούριο, στον τρίτο όροφο μιας τετραώροφης πολυκατοικίας (αλλά στον τελευταίο όροφο υπάρχει μόνο ένα πολύ μικρό διαμερισματάκι με μια κρεβατοκάμαρα και λουτρό, όπου μένει ο κύριος Γεράσιμος). Η πολυκατοικία έχει γαλάζια πρόσοψη και κίτρινα παραθυρόφυλλα και ζουν και άλλες αρκετά φιλικές οικογένειες, μερικές με παιδιά, άλλες χωρίς, και βρίσκεται στη χαρούμενη περιοχή της Άνω Περιστέρας, αρκετά κοντά στο δασάκι, όπου το καλοκαίρι γίνονται καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και μπορούν τα παιδιά να παίζουν στην παιδική χαρά και να συναντάνε τα άλλα παιδιά της γειτονιάς. Κοντά στην πολυκατοικία, περίπου εκατό μέτρα αριστερά όπως βγαίνει κανείς, μπορεί να βρει έναν φούρνο και ένα μαγαζί με ψιλικά. Η τιμή για το διαμέρισμα είναι περίπου εκατό χιλιάδες ευρώ, αλλά μπορούμε να τη συζητήσουμε και ίσως συμφωνήσουμε σε μια άλλη τιμή που θα φαίνεται λογικότερη. Για πληροφορίες τηλεφωνήστε στο 00-888888888 και ζητήστε τον κύριο Παντελή. Αν δεν τον βρείτε, προσπαθήστε λίγο αργότερα ή ζητήστε τη γυναίκα του, την κυρία Τασία, που μπορεί κι εκείνη να σας δώσει πληροφορίες. Πάρτε τηλέφωνο νωρίς το απόγευμα, γιατί πιο πριν και πιο μετά μπορεί και να λείπουν.*

ΠΩΛΕΙΤΑΙ .....

.....

.....

.....

.....

.....

12. Ο δημοσιογράφος του περιοδικού επισκέφτηκε τον προϊστορικό οικισμό στη λίμνη της Καστοριάς. Μετά όμως έδωσε το κείμενό του χωρίς να βάλει τα απαραίτητα σημεία στίξης και να χωρίσει παραγράφους. Ξαναγράψτε το κείμενο ώστε να είναι έτοιμο για δημοσίευση. Μην ξεχάσετε να βάλετε κεφαλαία όπου χρειάζεται!

Ένας νεολιθικός οικισμός

στην όχθη προς το μέρος των καλαμιώνων υπήρχε ο οικισμός μερικές καλύβες στέκονταν πάνω σε πασσάλους μέσα στο νερό και οι πόρτες τους ήταν ανοιχτές θύμιζαν τις καλύβες της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου μόνο που αυτές εδώ ήταν χτισμένες η μια κοντά στην άλλη και επικοινωνούσαν μεταξύ τους καθώς και με τη στεριά με έναν ξύλινο διάδρομο γεμάτος περιέργεια μπήκα σε μια από αυτές πέρασα το κατώφλι και κοίταξα ερευνητικά γύρω μου το σπίτι είχε μόνο ένα δωμάτιο που ήταν μαζί χώρος διαβίωσης και αποθήκη υπήρχαν προβιές απλωμένες στο καλαμένιο πάτωμα μερικά πήλινα δοχεία και στάμνες ήταν ακουμπισμένα στον τοίχο ένα μεγάλο καλάθι πλεγμένο από λωρίδες λεύκας βρισκόταν παραδίπλα από τα δοκάρια που στήριζαν την αχυρένια σκεπή κρεμόταν ένα μικρό δίχτυ σε μια γωνία βρισκόταν η κουζίνα με τα διάφορα σκεύη και τη φωτιά που έκαιγε πάνω σε ένα στρώμα χώματος βγήκα από την καλύβα γοητευμένος και άρχισα να εξερευνώ και τις διπλανές μερικές βρίσκονταν ακόμα στα πρώτα στάδια κατασκευής τους έτσι ώστε μπορούσα να δω τον ξύλινο σκελετό του τοίχου πάνω στον οποίο κολλούσε η λάσπη και οι οκτώ καλύβες ήταν όλες αντίγραφα του προϊστορικού οικισμού που έχει ανακαλυφθεί στη λίμνη της Καστοριάς στο χωριό Δισπηλιό λίγα μόλις χιλιόμετρα έξω από την πόλη τις έχουμε αφήσει επίτηδες έτσι σε διάφορα στάδια κατασκευής για να φαίνεται η τεχνολογία εκείνης της εποχής μου εξήγησε η αρχαιολόγος που με συνόδευε

περιοδικό *Γαιόραμα,* τεύχος 54, Μάρτ.-Απρ. 2003 (διασκευή)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ενότητα 4

Διατροφή Διατροφή Διατροφή Διατροφή

1. Από την παρακάτω διαφήμιση έχει μείνει μόνο η εικόνα. Μπορείτε να τη συμπληρώσετε με μια έξυπνη συνθηματική φράση (σλόγκαν) και ένα κείμενο που να ενημερώνει για τα πλεονεκτήματα του προϊόντος;

Σας δίνονται μερικές βοηθητικές ιδέες:

- Ιδανικό για τη σωματική ανάπτυξη των παιδιών
- Πηγή ζωής
- Πλούσια γεύση που μας προσφέρει η φύση
- Υγιεινή μεσογειακή διατροφή
- Ξεχωριστό άρωμα
- Ελεγμένη ποιότητα
- Γνήσιο ελαιόλαδο
- Ταυτισμένο με την ελληνική παράδοση

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Βρείτε τα επίθετα στο παρακάτω κείμενο. Ποια λέξη προσδιορίζει το καθένα; Συμπληρώστε τον πίνακα, γράφοντας και τον συγκριτικό βαθμό των επιθέτων:**

Ειδικοί γιατροί και ψυχολόγοι θα μας μιλήσουν αναλυτικά για ένα θέμα σημαντικό, δηλαδή για την υγιεινή ζωή και τη σωστή διατροφή. Το θέμα αυτό πρέπει να ενδιαφέρει πολύ και τα αδύνατα και τα παχουλά παιδιά. Έτσι, θα ξέρουμε καλά τι χρειάζεται για να είμαστε υγιείς, να τρεφόμαστε σωστά και ο οργανισμός μας να διατηρείται γερός. Αλλιώς, τα προβλήματά μας μπορεί να είναι μεγάλα.

Επίθετα	Λέξη που προσδιορίζουν	Συγκριτικός βαθμός
	⇨	
	⇨	
	⇨	
	⇨	
	⇨	
	⇨	
	⇨	
	⇨	
	⇨	

Μέσα στο κείμενο υπάρχουν και κάποια επιρρήματα. Γράψτε αυτά που έχουν συγκριτικό βαθμό.

Επιρρήματα	Συγκριτικός βαθμός

3. Ξαναγράψτε την εκτέλεση της συνταγής μετατρέποντας τα ρήματα (όπου είναι δυνατόν) στη συνοπτική προστακτική.
Προσέξτε την ορθογραφία! Μπορεί να χρειαστεί να κάνετε και άλλες αλλαγές.

Για παράδειγμα: **χτυπάτε** τα αυγά... ⇨ **χτυπήστε** τα αυγά...

Συνταγή ομελέτα καραβάκι

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ομελέτα καραβάκι

ΥΛΙΚΑ (Για 2 άτομα)

•4 αυγά •2 κουτ. σούπ. γάλα •αλάτι •πιπέρι •1 κουτ. σούπ. κοφτή βούτυρο •3-4 φέτες ζαμπόν •50 γρ. τυρί κρέμα •2 φέτες ψωμί ολικής άλεσης •12-14 λεπτές φέτες αγγούρι για διακόσμηση •κομμάτια χρωματιστής πιπεριάς για διακόσμηση

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

1. Χτυπάτε τα αυγά με το γάλα και το αλατοπίπερο. Ζεσταίνετε το βούτυρο σε ένα τηγάνι, ρίχνετε μέσα το μείγμα και ψήνετε την ομελέτα και από τις δύο πλευρές.
2. Σερβίρετε την ομελέτα σε μια στρογγυλή πιατέλα. Κόβετε το ψωμί με ένα μαχαιράκι σε σχήμα καραβιού και το τοποθετείτε στο κέντρο της ομελέτας. Κάτω από το καραβάκι βάζετε τις ροδέλες αγγουριού για να σχηματίσετε τη θάλασσα. Τις διακοσμείτε με κομματάκια πιπεριάς. Σχηματίζετε τον ήλιο ή τα συννεφάκια πάνω από το καραβάκι με τις φέτες του ζαμπόν. Φτιάχνετε με τυρί κρέμα τον καπνό του καραβιού.

περιοδικό *Μενού και άλλα,* τεύχος 48, Νοέμβ.-Δεκ. 2002

4. **Ένα παιδί αφηγείται στο ημερολόγιό του μια ιστορία, όμως δε χρησιμοποιεί καθόλου άρθρα. Μπορείτε να το βοηθήσετε συμπληρώνοντας οριστικά ή αόριστα άρθρα, όπου νομίζετε ότι χρειάζονται (σε μερικές περιπτώσεις δε χρειάζεται να συμπληρώσετε τίποτα).**

..... φορά ..... μήνα, ... παππούς μου έπαιρνε ..... ώρα ..... πρωινού ..... ύφος αυστηρό, σηκωνόταν δίχως να βγάλει ..... άχνα κι έφευγε μόνος για ..... αγορά. Καταλαβαίναμε τότε πως ήταν ..... μεγάλη μέρα. ..... γιαγιά μου ύψωνε ..... βλέμμα στον ουρανό και μουρμούριζε μέσα από ..... δόντια της πως «τώρα θα βρομάει ..... τόπος για ..... αιώνες». ..... ώρα αργότερα, ... παππούς μου επέστρεφε από ..... λιμάνι με ..... πελώριο κασόνι που σκορπούσε ..... μυρωδιά θαλασσινών. Όταν, κατά ..... μία ..... ώρα, γυρίζαμε, ... σαρδέλες στη σχάρα πλημμύριζαν όλη ..... γειτονιά με ..... θαλασσινή ευωδιά και ..... τσίκνα τους. ..... πυκνός γκρίζος καπνός έβγαινε μέσα από ..... κουκουναριές γύρω από ..... κήπο μας. Πάνω σε ..... πελώριες σχάρες, ... μικρά ασημένια ψάρια ξεροψήνονταν. Όλοι γελούσαν, κουβέντιαζαν, άνοιγαν ..... μπουκάλια παγωμένο λευκό κρασί και γλεντούσαν.

Μιριέλ Μπαρμπερί, *Στην άκρη των χειλιών μου η απόλαυση*,
εκδ. Ψυχογιός, Αθήνα, 2002 (διασκευή)

5. **Πολλές φορές ο υπερθετικός βαθμός δηλώνεται με σύνθετα επίθετα που έχουν ως πρώτο συνθετικό τις λέξεις στο πρώτο συννεφάκι. Συνδυάστε τες με τα επίθετα και μετά χρησιμοποιήστε τις λέξεις που φτιάξατε σε μια δική σας ιστορία.**

θεός
όλος
κατά
πέντε
τρις

νόστιμος
νηστικός
φρέσκος
κόκκινος
άθλιος

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Να συνδέσετε τα παρακάτω ζεύγη προτάσεων με τους κατάλληλους συνδέσμους, έτσι ώστε μία από τις δύο προτάσεις να γίνει υποθετική ή αποτελεσματική. Κάντε όσες αλλαγές χρειάζονται:

- Έφαγε τόσο πολύ.
  Δεν μπορούσε να κοιμηθεί το βράδυ.
  ⇨ .....
- Η φωτιά είναι πολύ δυνατή.
  Το φαγητό θα καεί.
  ⇨ .....
- Δεν έχω τα κατάλληλα υλικά.
  Δεν μπορώ να σου φτιάξω το αγαπημένο σου γλυκό.
  ⇨ .....
- Θα χαλάσεις τα δόντια σου.
  Τρέφεσαι συνεχώς με γλυκά.
  ⇨ .....
- Τα μικρά παιδιά πρέπει να διατρέφονται υγιεινά.
  Το σώμα τους αναπτύσσεται κανονικά.
  ⇨ .....
- Βάζει τόσο αλάτι στα φαγητά.
  Δεν μπορώ να φάω ούτε μπουκιά.
  ⇨ .....
- Την Κυριακή μπορεί να έχει καλό καιρό.
  Θα φάμε έξω.
  ⇨ .....

7. Συμπληρώστε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του αορίστου ή της συνοπτικής προστακτικής (μπορείτε να συμβουλευτείτε και τη γραμματική).

- «……..…… (αναμένω) στο ακουστικό σας» ακούστηκε η φωνή της τηλεφωνήτριας από την άλλη άκρη της γραμμής, όταν πήρε τηλέφωνο για να παραγγείλει φαγητό.
- ……...…… (επαναλαμβάνω) μου, σε παρακαλώ, τη συνταγή.
- Ο μάγειρας ήταν πολύ ευχαριστημένος. …….....…… (διακρίνω) στα μάτια των πελατών την απόλαυση από τις υπέροχες γεύσεις.
- ……...…… (επιλέγω) ό,τι θέλεις άφοβα. Αυτό το εστιατόριο έχει φαγητά εξαιρετικής ποιότητας.
- Δεν έχω μείνει ευχαριστημένος από το γεύμα στο εστιατόριό σας. Παρακαλώ, ……...…… (μεταφέρω) στον διευθυντή σου τα παράπονά μου.
- ……....…… (επιστρέφω) από το σχολείο και βρήκε το αγαπημένο του φαγητό να τον περιμένει στο τραπέζι.

8. Διαφωνείτε με τους συμμαθητές σας για το ποια φαγητά είναι καλύτερα: τα σπιτικά ή αυτά που αγοράζουμε έτοιμα. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του σπιτικού φαγητού και ποια είναι τα γνωρίσματα του φαγητού που αγοράζουμε έτοιμο; Σε μια παράγραφο αναπτύξτε την άποψή σας για το ποιο από τα δύο είδη φαγητού προτιμάτε. Κάθε φορά που τα συγκρίνετε, χρησιμοποιήστε συγκριτικά επιθέτων ή επιρρημάτων. Διαβάστε το κείμενό σας στην τάξη.

.....

.....

.....

.....

9. **Η γραφομηχανή χάλασε και μερικά πλήκτρα της δε λειτουργούν. Ποιο είναι το αποτέλεσμα; Το βλέπετε και μόνοι σας. Λείπουν μερικά σημάδια: διαλυτικά (¨), ενωτικό (-), απόστροφος (’) και υποδιαστολή (,). Μπορείτε να τα συμπληρώσετε;**

Η ψαραγορά της Αγια Μαρίνας, κάτω στο λιμάνι, βούιζε από τις φωνές του κόσμου κάθε Σάββατο πρωί. «Πάρε, κόσμε, εδώ το καλό ψάρι, εμείς δεν κοροιδεύουμε» φώναζε ο ένας. «Μόνο του μαστρο Νικόλα το μεγάλο μπαρμπούνι σπαρταράει ακόμα» έλεγε ο άλλος. «Ότι και να πάρετε θα ναι ολόφρεσκο!» συμπλήρωνε ο τρίτος.

Γι αυτό μ αρέσει να πηγαίνω στην ψαραγορά. Είναι όλοι χαρούμενοι και φωνακλάδες, την ώρα που αδειάζουν τα τελάρα από τα καίκια και τα ακουμπούν στο πλάι τους.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

10. Βρείτε την κυριολεκτική σημασία των παρακάτω μεταφορικών εκφράσεων (συμβουλευτείτε και το λεξικό):

Βάζω νερό στο κρασί μου ⇨ .....

Τρώγεται με τα ρούχα του ⇨ .....

Να φας τη γλώσσα σου ⇨ .....

Φάγαμε μαζί ψωμί κι αλάτι ⇨.....

Κατάπιε τη γλώσσα του ⇨ .....

Έμεινε πετσί και κόκαλο ⇨ .....

Στάζει η γλώσσα του φαρμάκι ⇨ .....

Χρησιμοποιήστε τώρα μια από τις εκφράσεις αυτές σε μια σύντομη δική σας ιστορία.

11. Συμπληρώστε τα κενά για να σχηματιστούν σύνθετες λέξεις σχετικές με τη διατροφή (συμβουλευτείτε και το λεξικό).

- καλο.....: του αρέσει το καλό φαγητό
- .....φάγος: δεν τρώει κρέας
- α.....: αντιπαθητικός και δυσάρεστος άνθρωπος
- πρό.....: το πρωινό φαγητό
- συ.....: κοινό γεύμα που μοιράζεται στον στρατό
- λιτο.....: δεν τρώει πολύ
- λιμο.....: πεθαίνω από την πείνα
- .....βραστος: αδιάφορος και βαρετός άνθρωπος
- .....δουλος: υπερβολικά λαίμαργος

12α. Το τραπέζι που ετοιμάζουμε είναι συχνά διαφορετικό όταν η μέρα είναι γιορτινή. Μερικές φορές το φαγητό ξεχωρίζει, ανάλογα με τη γιορτή. Θυμηθείτε τι συνηθίζουμε να τρώμε:

- τα Χριστούγεννα: .....

.....

.....

- το βράδυ της Ανάστασης: .....

.....

.....

- την Κυριακή του Πάσχα: .....

.....

.....

- την 25η Μαρτίου: .....

.....

.....

- την Καθαρή Δευτέρα: .....

.....

.....

12β. Διαλέξτε μια από τις γιορτές αυτές και περιγράψτε στους συμμαθητές σας το γιορτινό τραπέζι. Φροντίστε στο κείμενό σας να συμπεριλάβετε τις παρακάτω πληροφορίες:

- πού και πότε έγινε
- ποια ήταν η αφορμή
- ποιοι ήταν καλεσμένοι
- ποιες ήταν οι προετοιμασίες (αν συμμετείχατε στην προετοιμασία του τραπεζιού)
- τι φάγατε (περιγράψτε τα φαγητά και το σερβίρισμα με λεπτομέρειες)
- τι συζητούσατε στη διάρκεια του φαγητού

Προσπαθήστε να δώσετε με ζωντανό τρόπο την ατμόσφαιρα του τραπεζιού.

13. **Όπως βλέπετε, κάθε λαός έχει τη δική του «κουζίνα». Ας δούμε τώρα πώς τρέφονται οι άνθρωποι σε χώρες κοντινές ή μακρινές. Χωριστείτε σε ομάδες και διαλέξτε μια χώρα. Συγκεντρώστε υλικό για να ετοιμάσετε μια σύντομη παρουσίαση στην τάξη με τίτλο *«Πες μου από πού είσαι να σου πω τι τρως»*. Οι παρακάτω ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν:**

- Πού ακριβώς βρίσκεται η χώρα που διαλέξατε;
- Ποιο είναι το κλίμα της και η μορφολογία του εδάφους;
- Τι προϊόντα παράγει;
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της φαγητά; Πώς μαγειρεύονται;

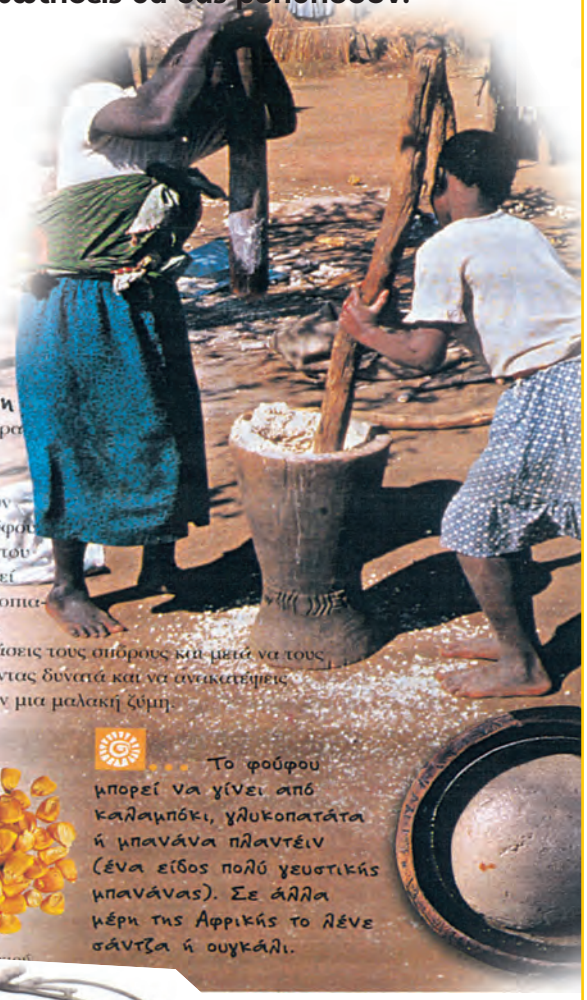

Μοζαμβίκη

Τα περισσότερα γεύματα στη Μοζαμβίκη περιλαμβάνουν κυρίως το φούφου. Η κατασκευή του φούφου απαιτεί μπόλικη και κοπιαστική δουλειά. Πρέπει να βράσεις τους σπόρους και μετά να τους λιώσεις χτυπώντας δυνατά και να αντικατέψεις μέχρι να γίνουν μια μαλακή ζύμη.

... Το φούφου μπορεί να γίνει από καλαμπόκι, γλυκοπατάτα ή μπανάνα πλαντέιν (ένα είδος πολύ γευστικής μπανάνας). Σε άλλα μέρη της Αφρικής το λένε σάντζα ή ουγκάλι.

Βιετνάμ

Στη νοτιοανατολική Ασία υπάρχουν πολλά ποτάμια και λίμνες, γι' αυτό οι άνθρωποι εκεί τρώνε πολλά ψάρια.

... Στην Ασία τα περισσότερα γεύματα περιλαμβάνουν ρύζι ή μακαρόνια από ρυζάλευρο. Οι Βιετναμέζοι βάζουν το φαγητό τους σε μπολ και τρώνε με τα ειδικά ξυλάκια.

Μια ζωή σαν τη δική μου – Πώς ζουν τα παιδιά σε όλο τον κόσμο, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2002

14. Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο της αντίθετης λέξης.

- Απίστευτο! Παρά την πολύωρη προσπάθεια στην κουζίνα, το τελικό αποτέλεσμα ήταν ένα (νόστιμος) ……..... φαγητό.
- Οι γιατροί τονίζουν ότι το να τρώει κανείς συνέχεια έτοιμο φαγητό είναι μια πολύ (υγιεινός) ……..... συνήθεια.
- Παρακαλώ, το μπιφτέκι μου δεν είναι (άψητος) ……..... ! Μήπως μπορείτε να το φροντίσετε;
- Στην ταβέρνα ο Γιάννης είχε πρόβλημα γιατί είναι (κρεατοφάγος) ……..... και δεν έβρισκε κάτι να διαλέξει.
- Στα ψυγεία του σουπερμάρκετ βρίσκεις μόνο (φρέσκος) ……..... ψάρια.

Ενότητα 6

Η ζωή σε άλλους τόπους

1. Ευκαιρία να γνωρίσετε δυο παιδιά της ηλικίας σας που ζουν σε εντελώς διαφορετικές γωνιές του πλανήτη. Αφού διαβάσετε τι λέει το καθένα για τη ζωή του, διαλέξτε σε ποιον από τους δυο τόπους θα θέλατε να φιλοξενηθείτε και δικαιολογήστε την απάντησή σας χρησιμοποιώντας αιτιολογικές προτάσεις και παρόμοιες εκφράσεις.

Με λένε Γιουσούφ και ζω στο Μαρόκο. Όταν δεν έχω σχολείο, περνάω τις περισσότερες ώρες παίζοντας στον δρόμο. Μένω κοντά στο μεγάλο παζάρι, όπου μαζεύονται χιλιάδες μικροπωλητές. Συχνά βοηθάω τον πατέρα μου, που έχει ένα μαγαζί με χαλιά. Πηγαίνουμε και πολλές εκδρομές στην έρημο ή στη θάλασσα. Οι καλύτεροι φίλοι μου είναι τα ζώα, όπως η αγαπημένη μου σαύρα, που δεν την αποχωρίζομαι ποτέ.

Με λένε Μάριο και ζω στην Ιταλία. Μένω σε ένα διαμέρισμα στο κέντρο της Ρώμης. Τις περισσότερες ώρες τις περνάω στο σπίτι. Διαβάζω για το σχολείο και τον υπόλοιπο χρόνο μου παίζω παιχνίδια στον υπολογιστή μου. Έχω μια μεγάλη συλλογή από παιχνίδια δράσης που μου αρέσουν πολύ. Καμιά φορά το Σάββατο πηγαίνω κινηματογράφο.

Θα ήθελα να φιλοξενηθώ από .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Κατοικώντας στους ουρανούς

2. Η Μισούκο, η μικρή φίλη σας από την Ιαπωνία με την οποία αλληλογραφείτε εδώ και καιρό, πρόκειται να μετακομίσει σε έναν ουρανοξύστη στο Τόκιο και σας γράφει πόσο απογοητευμένη αισθάνεται.

Ας δούμε πόσα πράγματα αλλάζουν με τους ουρανοξύστες:

- σπίτια χωρίς μπαλκόνια
- απομάκρυνση από τη φύση
- πολλοί ένοικοι – άγνωστοι μεταξύ τους
- ανεπαρκής αερισμός
- οι ένοικοι είναι υποχρεωμένοι να καλούν τον θυρωρό ώστε να μάθουν τι καιρό κάνει... στο έδαφος

Σκεφτείτε κι άλλα πράγματα που αλλάζουν στην καθημερινή ζωή ενός ενοίκου του ουρανοξύστη και συμπληρώστε το γράμμα της Μισούκο:

Δεν είναι κι εύκολο πράγμα να ζεις στον ουρανοξύστη! Υπάρχουν πολλά προβλήματα. Το πιο απλό: δεν μπορείς να βγεις στο μπαλκόνι σου, γιατί τα σπίτια δεν έχουν μπαλκόνια! Ακόμα, ...

.....

.....Επίσης,.....

.....

.....Ένα ακόμη μειονέκτημα της ζωής στον ουρανοξύστη είναι

.....

.....

.....

.....

Εκείνο που με ενοχλεί πολύ.....

.....

.....

Το πιο φοβερό όμως από όλα.....

.....

.....

Προσπαθήστε τώρα να παρηγορήσετε τη φίλη σας και να την πείσετε με επιχειρήματα ότι η ζωή στον ουρανοξύστη δεν είναι και τόσο άσχημη τελικά.

Ας δούμε πόσα πλεονεκτήματα έχει όποιος μένει εκεί:

- καλύτερη θέα
- μεγαλύτερη αίσθηση ηρεμίας και ελευθερίας
- περισσότερες ανέσεις (στο κτίριο υπάρχουν γραφεία, κινηματογράφοι, καταστήματα)
- ζει πάνω από... τα σύννεφα

Σκεφτείτε κι άλλα πράγματα που αλλάζουν στην καθημερινή ζωή ενός ενοίκου του ουρανοξύστη και συμπληρώστε το γράμμα που στέλνετε στη Μισούκο:

Δεν πρέπει να στενοχωριέσαι. Εγώ σε ζηλεύω! Είναι δαύμα να ζεις σε ουρανοξύστη! Πρώτα απ' όλα η δέα είναι μαγευτική, ...

Επίσης,.....

.....

Σκέψου ακόμη ότι .....

.....

.....

.....

Δε βρίσκεις ότι είναι πολύ ξεχωριστό να.....

.....

.....

.....

Το πιο εντυπωσιακό βέβαια είναι.....

.....

.....

.....

.....

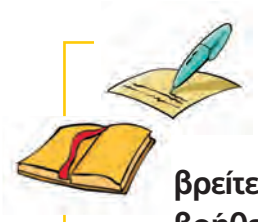

3. **Μια οικογένεια αποφάσισε να μετακομίσει σε ένα καινούριο σπίτι σε άλλη πόλη. Δεν ήταν όμως εύκολο. Γιατί συνάντησαν δυσκολίες; Θα το βρείτε αν συνδυάσετε τις προτάσεις της στήλης Α με αυτές της στήλης Β, με τη βοήθεια λέξεων και φράσεων που φανερώνουν αιτία.**

A		B
1. Το σπίτι ήταν άνω κάτω	**γιατί**	α. η δουλειά τους ήταν στην κεντρική πλατεία.
2. Δεν μπορούσαν να βρουν σπίτι που να τους χωράει	**επειδή**	β. τα υδραυλικά της κουζίνας παρουσίαζαν συνέχεια προβλήματα.
3. Οι τιμές των ενοικίων είχαν ανέβει πολύ στην περιοχή	**διότι**	γ. δεν μπορούσες να δεις από τις κεραίες των τηλεοράσεων.
4. Ήταν απαραίτητο να φωνάξουν έναν τεχνίτη	**αφού**	δ. οι προηγούμενοι ένοικοι είχαν κάνει πολλές ζημιές.
5. Η θέα από τη βεράντα του ήταν απαράδεκτη	**καθώς**	ε. κατασκευαζόταν σταθμός του μετρό.
6. Αποφάσισαν να μείνουν κοντά στο κέντρο	**μια και**	στ. είναι πολυμελής οικογένεια.
	μια που	

Χρησιμοποιήστε τώρα τις προτάσεις του πίνακα με τη σωστή σειρά και κάντε όσες αλλαγές χρειάζονται για να γράψετε ένα κείμενο με τίτλο «Η οικογένεια Σπιτόγατου ψάχνει νέο σπίτι».

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. **Στο παρακάτω κείμενο λείπουν λέξεις που προσδιορίζουν τον τόπο. Μπορείτε να τις συμπληρώσετε με τις κατάλληλες από τον πίνακα;**

Όταν βγήκα από τον επαρχιακό σιδηροδρομικό σταθμό, βρέθηκα ..... σε ένα μοναδικό θέαμα: ο δρόμος ήταν πλημμυρισμένος από κάθε λογής άμαξες και ανθρώπους. Η κίνηση ήταν τόση, που δεν μπορούσα να περάσω ..... Αφού άφησα τον σταθμό ..... μου, προχώρησα ..... την αγορά που βρισκόταν λίγα τετράγωνα ..... Μπήκα στο πρώτο μαγαζί που βρήκα ..... μου και ρώτησα τον δρόμο για το πανηγύρι. Μου απάντησαν ότι, όποιον δρόμο και να ακολουθούσα, είτε ..... είτε δεξιά, είτε ..... από το πάρκο είτε γύρω από αυτό, όλοι οι δρόμοι οδηγούσαν .....

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

προς	**πριν**
ποτέ	**μπροστά**
απέναντι	**τότε**
πάντα	**πίσω**
αριστερά	**μακριά**
αργότερα	**ποτέ**
μέσα	**νωρίς**
έπειτα	
εκεί	

5. Τι φοράνε στις διάφορες χώρες; Τι τρώνε; Πού μένουν; Με τι ασχολούνται; Συμπληρώστε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις από το συννεφάκι.

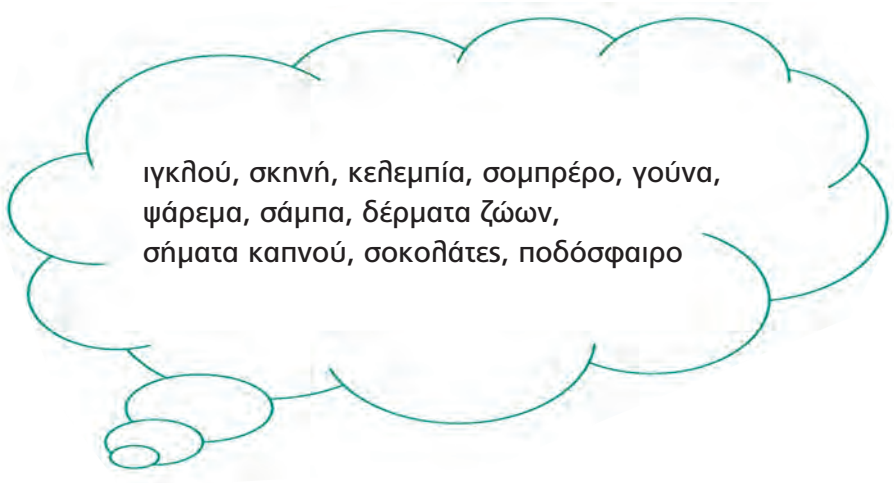

Όλος ο πλανήτης μας είναι σαν ένα μεγάλο πολύχρωμο χωριό, όμως κάθε λαός έχει τις δικές του συνήθειες. Αν είσαι Εσκιμώος, ζεις σε ....., φοράς ..... και ασχολείσαι κυρίως με το ..... Αντίθετα, αν ζεις σε ζεστές χώρες όπου ο ήλιος καίει, μπορεί να φοράς στο κεφάλι ένα μεξικάνικο ..... ή να ντύνεσαι όπως οι Άραβες με μια φαρδιά ..... Αν, πάλι, είσαι Ινδιάνος, φοράς ....., η κατοικία σου είναι μια ..... και επικοινωνείς με ..... στις απέραντες εκτάσεις. Με λίγα λόγια, σε κάθε τόπο μπορείς να περάσεις όμορφα: στη Βραζιλία μπορείς να παίζεις ..... στην παραλία ή να χορεύεις ....., ενώ στην Ελβετία μπορείς να απολαύσεις τις καλύτερες .....!

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

6. **Έξι Έλληνες ορειβάτες έκαναν πρόσφατα ένα δύσκολο ταξίδι στην Ανταρκτική. Ο ένας κράτησε ημερολόγιο, αλλά οι σελίδες μπλέχτηκαν. Βοηθήστε τον βάζοντας τις παραγράφους στη σωστή σειρά (σημειώστε τον αριθμό τους στο αριστερό μέρος).**

.....	Το άλλο πρωί, καθώς ο καιρός είναι καλός, αποφασίζουμε να τον εκμεταλλευτούμε. Αναχωρούμε για μια εξερεύνηση στον ορεινό όγκο του Βίνσον, εφοδιασμένοι με χιονοπέδιλα. Η πορεία μας είναι ομαλή αλλά δύσκολη. Κάποιες ρωγμές στον πάγο μας υπενθυμίζουν τους κινδύνους που υπάρχουν. Καθώς ανεβαίνουμε, κοιτάζω προς τα πίσω μου και αντικρίζω ένα τοπίο αλησμόνητο.
.....	Αυτό που ξέραμε πριν ξεκινήσουμε, από προηγούμενους εξερευνητές, ήταν ότι η Ανταρκτική είναι μια λευκή παγωμένη έρημος χωρίς ίχνος ανθρώπινης ζωής, εκτός από τους πιγκουίνους, τις φώκιες και τις φάλαινες. Ένας τόπος με απέραντους παγετώνες και θερμοκρασίες που φτάνουν τους -80 βαθμούς Κελσίου.
.....	Το απόγευμα φτάνουμε με καθυστέρηση και αρκετά κουρασμένοι σε ένα πλάτωμα και ετοιμαζόμαστε να κατασκηνώσουμε. Μεταφέρουμε σκηνές και τρόφιμα και στήνουμε τον καταυλισμό μας. Έπειτα, ετοιμάζουμε το βραδινό μας γεύμα και τρώμε καθώς η νύχτα απλώνεται και ενώ ο καιρός φαίνεται να χειροτερεύει.
.....	Πλησιάζοντας τις ακτές της Ανταρκτικής, τα σύννεφα διαλύονται και το θέαμα που αποκαλύπτεται είναι εκπληκτικό: τεράστιες θαλάσσιες εκτάσεις με επιπλέοντα παγόβουνα ως εκεί που φτάνει το μάτι. Μπροστά μας ο ήλιος είναι εκτυφλωτικός και με δυσκολία διακρίνουμε τον μπλε πάγο του αεροδιαδρόμου όπου θα προσγειωθούμε.
.....	Η νύχτα αποδείχτηκε ιδιαίτερα κρύα. Το επόμενο πρωί, βλέποντας την ομίχλη να μας καλύπτει και τη μεγάλη πτώση της θερμοκρασίας, αποφασίζουμε να ξεκινήσουμε την κατάβαση. Φτάνουμε στην κατασκήνωση αργά το βράδυ, κουρασμένοι αλλά ευτυχισμένοι που κάναμε τα πρώτα ελληνικά βήματα στην Ανταρκτική.
.....	Βγαίνουμε από το αεροπλάνο και προχωράμε με τα πόδια ως τον καταυλισμό: μερικά μεγάλα αντίσκηνα δημιουργούν ένα μικρό χωριό. Ο καταυλισμός λειτουργεί κάθε χρόνο από τον Νοέμβριο ως τον Ιανουάριο για να υποδέχεται επισκέπτες που θέλουν να εξερευνήσουν την Ανταρκτική. Είμαστε κατάκοποι και πέφτουμε αμέσως για ύπνο.

περιοδικό *Γαιόραμα*, τεύχος 177, Ιούλ.-Αύγ. 2000

Ενότητα 7

Η ζωή έξω από την πόλη

1. **Δώστε έναν τίτλο-σχόλιο (λεζάντα) στη γελοιογραφία και γράψτε μια παράγραφο για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σας προκαλεί.**

ΚΥΡ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Έχετε μια σειρά από ειδήσεις και θέλετε να δώσετε τους τίτλους, χρησιμοποιώντας μια ονοματική φράση. Μετατρέψτε όπως στο παράδειγμα, αναφέροντας μόνο τις πολύ βασικές πληροφορίες.**

- Εγκαινιάζεται αύριο ο νέος επαρχιακός δρόμος, που θα συνδέσει την πρωτεύουσα του νομού με τα ορεινά χωριά και θα ικανοποιήσει ένα μακροχρόνιο αίτημα των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

  ⇨ ***Αύριο τα εγκαίνια του νέου επαρχιακού δρόμου.***

- Διακόπηκε αργά χθες το απόγευμα η ακτοπλοϊκή συγκοινωνία Κέρκυρας - Ηγουμενίτσας λόγω των θυελλωδών ανέμων έντασης 8 μποφόρ που επικρατούσαν στην περιοχή.

  ⇨ …….....…

- Οι αγρότες του νομού Τρικάλων κατέλαβαν το μεσημέρι τα γραφεία της Νομαρχίας διαμαρτυρόμενοι για τις χαμηλές τιμές των αγροτικών προϊόντων.

  ⇨ …….....…

- Γιατροί της εθελοντικής ομάδας «Ανοιχτή Αγκαλιά» επισκέφτηκαν τα ακριτικά νησιά Κάσο, Χάλκη, Λειψούς και Αγαθονήσι.

  ⇨ …….....…

- Αγωνιώδεις προσπάθειες καταβάλλει η υπεύθυνη του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες σε συνεργασία με τη Νομαρχία Σάμου, ώστε να εξασφαλίσει στέγη για τους 500 πρόσφυγες από το Ιράκ.

  ⇨ …….....…

- Αρχίζει αύριο στον Βοϊδομάτη το πανηγυρικό αντάμωμα των Ηπειρωτών με τη συμμετοχή πολυφωνικών συγκροτημάτων από την Ελλάδα και την Αλβανία.

  ⇨ …….....…

3. Στο κείμενο που ακολουθεί συμπληρώστε τις καταλήξεις που λείπουν από ορισμένα ρήματα:

Το χωριό μου δεν είναι από τα μέρη που σε κερδ..... αμέσως μόλις το πρωτοαντικρ..... Πρέπει πρώτα να το περπατ....., να το αφουγκραστείς, να το γνωρ..... Κι εκείνο, βήμα βήμα, έρχεται και μπαίνει στην καρδιά σου για πάντα. Είναι οι άνθρωποι που με κάνουν να νιώθω ευπρόσδεκτη. Είναι τα παιδιά που γεμ..... τα σοκάκια και την πλατεία με τα παιχνίδια και τη ζωντάνια τους. Είναι οι γύρω λόφοι, τα δέντρα και μια φούχτα βράχια ριγμένα που με προσκαλούν ξανά και ξανά να τα σκαρφαλώσω και να τα εξερευν..... Και πάνω απ' όλα είναι τα ανηφορικά δρομάκια που οδηγούν στις γειτονιές με τα πετρόχτιστα σπίτια και τις ανθισμένες αυλές τους, με την ευωδιά των λουλουδιών να σε τρελαίνει και τα απλωμένα ρούχα στα χαγιάτια.

Κατηφορ..... στην πλατεία, την καρδιά του χωριού, όπου τα δυο τεράστια πλατάνια χαρ..... απλόχερα τη δροσιά τους τις ώρες της καλοκαιριάτικης ζέστης, ενώ τα τζιτζίκια σε ξεκουφαίνουν με το διαρκές τραγούδι τους. Αυτή η εποχή με γεμίζει χαρά, καθώς ο τόπος πλημμυρ..... από γνωστά πρόσωπα. Τις ώρες του μεσημεριού, όταν οι μεγάλοι αποσύρονται για να ξεκουραστούν, «καταλαμβάνουμε» τα τραπεζάκια κάτω απ' τα πλατάνια και κάνουμε αισθητή την παρουσία μας με τα παιχνίδια και τις φωνές μας. Λίγο πιο πέρα, τα αγόρια, ξεχωριστά με τα δικά τους παιχνίδια και ξανά όλοι μαζί το σούρουπο, μέχρι αργά το βράδυ.

Το απογευματάκι στις αυλές οι γυναίκες πίνουν το καφεδάκι τους σιγοκουβεντιάζοντας, μέχρι να έρθει η ώρα να κατεβούν στην πλατεία και να συναντ..... τους άντρες.

Όλα σε βεβαιώνουν ότι το χωριό συνεχ..... να ζει όσο το αγαπάμε.

Λία Παπαθεοδώρου, περιοδικό «Γεωτρόπιο», *Ελευθεροτυπία*, τεύχος 196, 14/2/04 (διασκευή)

4. **Μπορείτε να βρείτε πώς σχηματίζονται οι μετοχές παθητικού παρακειμένου των παρακάτω ρημάτων και να συμπληρώσετε τον πίνακα;**

Ρήμα	Μετοχή	Σχόλιο για να θυμάμαι την ορθογραφία
κερδίζω		ρήμα σε **-ίζω**
κάνω		
ρίχνω		
προσκαλώ	*προσκεκλημένος*	η μετοχή προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά
ανθίζω		
τρελαίνω		ρήμα σε **-αίνω**
απλώνω		ρήμα σε **-ώνω**
χαρίζω		
πλημμυρίζω		
καταλαμβάνω	*κατειλημμένος*	η μετοχή προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά
πίνω		
βεβαιώνω		
αγαπάω		ρήμα σε **-άω / -ώ**

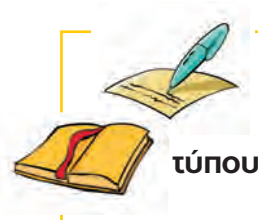

5. Στο κείμενο υπάρχει το επίθετο *διαρκής*. Θυμάστε πώς κλίνονται τα επίθετα σε -ης, -ης, -ες; Φτιάξτε μια «τρελή» ιστορία, διαλέγοντας τύπους από τα παρακάτω επίθετα:

- διαφανής
- συνεχής
- επιεικής
- διεθνής
- αειθαλής
- διαρκής
- πολυτελής

Για παράδειγμα:

Το διαφανές μπουκάλι είχε έναν διαρκή καβγά με το αειθαλές δέντρο στον χώρο υποδοχής του πολυτελούς ξενοδοχείου, γιατί δεν το άφηνε να δει στην τηλεόραση τον διεθνή αγώνα μπάσκετ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6α. Μετατρέψτε τις προτάσεις που ακολουθούν από απλές σε επαυξημένες και αντίστροφα, όπως στο παράδειγμα:

Απλές	Επαυξημένες
Η μαστίχα είναι αρωματική.	Η μαστίχα της Χίου είναι ιδιαίτερα αρωματική.
Το χωριό είναι ορεινό.	⇨
Οι γεωργοί μάζεψαν τη σοδειά.	⇨
⇨	Κάθε Δεκαπενταύγουστο, της Παναγίας, γίνεται στο χωριό μας μεγάλο πανηγύρι με χορούς και τραγούδια.
⇨	Οι σφοδρές χιονοπτώσεις κατέστρεψαν ολοκληρωτικά την παραγωγή των πορτοκαλιών.

6β. Προσθέστε στις ακόλουθες απλές προτάσεις τους δικούς σας προσδιορισμούς αιτίας, χρόνου και τόπου, ώστε να γίνουν επαυξημένες:

Απλές	Επαυξημένες		
	χρόνος	τόπος	αιτία
Οι ψαράδες θα μαζέψουν τα δίχτυα.	τα ξημερώματα		
Η φωτιά κατέστρεψε το δάσος.			
Το πανηγύρι ήταν ολοήμερο.			
Δεν ήρθαν τουρίστες.		στο νησί	
Το πλοίο είχε καθυστέρηση.			λόγω των ισχυρών ανέμων

6γ. Τώρα ακολουθήστε την αντίστροφη πορεία. Κάντε τις προτάσεις απλές, αφαιρώντας όλους τους όρους που δεν είναι κύριοι.

Επαυξημένες	Απλές
Κάθε χρόνο πολλοί ξένοι επισκέπτονται τα τουριστικά αξιοθέατα με κάθε μεταφορικό μέσο.	
Παραστάσεις αρχαίου δράματος ανεβαίνουν σε θέατρα πολλών περιοχών της χώρας κάθε καλοκαίρι.	
Εκείνο το πρωινό περίμεναν όλοι το καράβι της γραμμής συγκεντρωμένοι στην προβλήτα, κάτω από τον ανοιξιάτικο ήλιο, με τα μάτια στραμμένα πέρα στον ορίζοντα.	
Ο σιδηροδρομικός σταθμός χτίστηκε το 1924, στην άκρη του χωριού, κοντά στο πευκοδάσος.	

7. Ξαναγράψτε το κείμενο κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να αναφέρεται στο παρελθόν.

Στις μέρες μας οι αγρότες χρησιμοποιούν σύγχρονα μηχανήματα για να «ραβδίσουν», όπως λένε, τις ελιές και να κάνουν τον καρπό τους να πέσει στη γη χωρίς να ζουλήχτεί και να ταλαιπωρηθεί. Εννοείται ότι, πριν ξεκινήσει το ράβδισμα, έχουν στρώσει το χωράφι με τα ειδικά δίχτυα και έχουν προμηθευτεί υφασμάτινα σακιά ή τελάρα για να τον αποθηκεύσουν. Μετά τον μεταφέρουν στο ελαιοτριβείο. Εκεί πλένεται και καθαρίζεται από τα φύλλα και κατόπιν αλέθεται.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

8. **Ετοιμαστείτε τώρα για μια εκδρομή στην εξοχή! Έτοιμοι; Φύγαμε! Κοιτάξτε τα συννεφάκια που μας δίνουν ιδέες για την εκδρομή αυτή.**

Πότε έγινε;
Πού έγινε;
Τι έγινε;
Ποιοι πήραν μέρος;

Πώς έγιναν τα πράγματα; (σειρά των γεγονότων)
Γιατί έγιναν; (αιτίες)
Τι έγινε μετά; (συνέπειες)

Σκέψεις και συναισθήματα από την εκδρομή.

Το κάθε συννεφάκι είναι μια παράγραφος στο κείμενό σας. Πρώτα δηλαδή θα γράψετε μερικές γενικές πληροφορίες, μετά θα διηγηθείτε τα πράγματα με τη σειρά και θα μιλήσετε για τις αιτίες και τη σημασία τους. Στο τέλος θα γράψετε πώς νιώσατε εσείς μετά από αυτή την εκδρομή. Το πιο σημαντικό όμως είναι να χρησιμοποιήσετε όσο περισσότερες μεταφορές μπορείτε. Κάποιες εκφράσεις που θα σας βοηθήσουν:

- ασημένιες ελιές
- γλυκιά μελωδία της φύσης
- χρυσός ήλιος
- φωτεινό χαμόγελο
- θαμπωμένα μάτια
- οι μυρωδιές πλημμύριζαν τον αέρα
- ελαφρύ βήμα

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Το παρακάτω κείμενο γράφτηκε για να παρουσιάσει τις ομορφιές της αγροτικής ζωής, όμως δεν τα καταφέρνει πολύ καλά, γιατί δεν έχει αρκετά επίθετα. Ξαναγράψτε το κείμενο προσθέτοντας από τον πίνακα αυτά που ταιριάζουν, για να αποκτήσει ζωντάνια και παραστατικότητα. Μπορεί να υπάρχουν περισσότερες από μια σωστές απαντήσεις:

εύφορος, γόνιμος, άγονος, γεωργικός, εργατικός, φυτικός, καταπράσινος, καθαρός, σύγχρονος, κτηνοτροφικός, πυκνός, ορεινός, πεδινός, θυμαρίσιος, άγριος, αυτοφυής, οπωροφόρος, ήρεμος, αραιοκατοικημένος, απολαυστικός, νόστιμος, πολύβουος, ανοιχτόκαρδος, καινούριος, γρήγορος

Όλο και περισσότεροι κάτοικοι εγκαταλείπουν τις μεγαλουπόλεις κι επιστρέφουν στην ύπαιθρο. Αναζητούν τους λόφους, τις παραλίες, τους αγρούς, τη ζωή μακριά από τον θόρυβο. Μετά από τις πόλεις, όπου οι κάτοικοι ζουν ασφυκτικά, τα χωριά φαντάζουν στα μάτια τους σαν παράδεισος. Η βλάστηση που θα δουν, οι άνθρωποι που θα γνωρίσουν, οι μεζέδες που θα δοκιμάσουν, οι περίπατοι που θα κάνουν, καθετί μπορεί να τους χαρίσει μια νέα αρχή. Δεν πρέπει μάλιστα να ξεχνάμε ότι οι μέθοδοι καλλιέργειας και τα μέσα μεταφορών έχουν διευκολύνει πολύ την αγροτική ζωή.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα για να βρείτε το όνομα ενός ανέμου.

– ……..…..... : παράγεται από τις μέλισσες
– ……..…..... : έκταση με ελιές
– ……..…..... : γίνεται το τοπίο με το χιόνι
– ……..…..... : έτσι λέμε τον βοσκό
– ……..…..... : είναι τα πορτοκάλια και τα λεμόνια
– ……..…..... : το πιο γνωστό προϊόν της Χίου
– ……..…..... : το νησί του Οδυσσέα

11. Σημειώστε δίπλα στις μεταφορικές φράσεις τη σημασία τους.

• Όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι. ⇨ .....
.....
.....

• Βλέπει το δέντρο, αλλά χάνει το δάσος. ⇨ .....
.....
.....

• Κάνει το βαρύ πεπόνι. ⇨ .....
.....
.....

• Δε χωράνε δυο καρπούζια στην ίδια μασχάλη. ⇨ .....
.....
.....

Οδηγίες χρήσης κλιματιστικού

Μην κάνετε υπερβολική ψύξη

Δεν είναι υγιεινό και έχετε μεγάλη κατανάλωση ρεύματος.

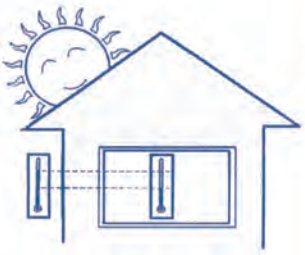

Έχετε κλειστές τις κουρτίνες

Μην αφήνετε να μπαίνει ήλιος μέσα στο δωμάτιο κατά τη λειτουργία της συσκευής με ψύξη.

Διατηρείτε τη θερμοκρασία του χώρου ομοιόμορφη

Ρυθμίστε το οριζόντιο πτερύγιο και τα κάθετα πτερύγια έτσι ώστε να έχετε ομοιόμορφη διανομή του αέρα στο δωμάτιο οριζοντίως και καθέτως.

Κλείνετε καλά τις πόρτες και τα παράθυρα

Αποφεύγετε να ανοιγοκλείνετε άσκοπα τις εξωτερικές πόρτες και τα παράθυρα για να διατηρείται ο δροσερός αέρας μέσα στον χώρο.

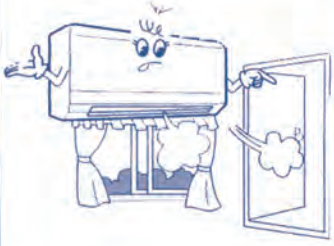

Καθαρίζετε τακτικά τα φίλτρα

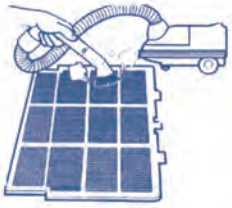

Εξαερίζετε κατά καιρούς το δωμάτιο

Λόγω του ότι κατά τη λειτουργία τα παράθυρα είναι κλειστά, είναι μια καλή ιδέα να τα ανοίγετε περιοδικά για να γίνεται ανανέωση του αέρα.

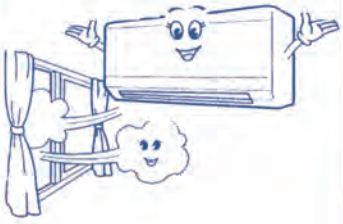

1. **Διαβάστε το κείμενο και ξεχωρίστε τους τύπους των ρημάτων με τους οποίους δίνονται οδηγίες στην προστακτική και στην υποτακτική.**

Προστακτική	Υποτακτική

Επιτραπέζιο παιχνίδι

2. **Ετοιμάζεστε να παίξετε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι στο οποίο προσπαθείτε να μαντέψετε τη λέξη που ένας άλλος παίκτης ζωγραφίζει. Διαβάζετε λοιπόν τις οδηγίες για να γνωρίζετε τους κανόνες. Όταν όμως κάποιος από εσάς δεν καταλαβαίνει μια οδηγία, προσπαθείτε να του την εξηγήσετε με άλλο τρόπο.**

Στην αρχή, γεμίστε τη θήκη για τις κάρτες και φροντίστε όλες οι κάρτες με το ίδιο χρώμα να είναι γυρισμένες προς τα κάτω. Βάλτε την «κάρτα-δείκτη» στο τέλος.

Κάποιος δεν κατάλαβε. Διατυπώστε τις οδηγίες αλλιώς, στον ενικό αριθμό:

Στην αρχή, πρέπει να .....

.....

.....

.....

Τοποθετήστε τη θήκη για τις κάρτες και το ζάρι σε σημείο που να τα φτάνουν όλοι οι αντίπαλοι.

Κάποιος δεν κατάλαβε. Διατυπώστε τις οδηγίες αλλιώς, στον ενικό αριθμό:

Καλό είναι να .....

.....

.....

Πρέπει να σχεδιάσετε οτιδήποτε έχει σχέση με τη λέξη. Ακόμα, να χωρίσετε τη λέξη σε συλλαβές και να φτιάξετε ομόηχες λέξεις. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε γράμματα ή αριθμούς. Όμως δεν μπορείτε να μιλάτε με τους συμπαίκτες σας και να κάνετε νοήματα.

Κάποιοι δεν κατάλαβαν. Διατυπώστε τις οδηγίες αλλιώς, δηλαδή με προστακτική πληθυντικού αριθμού:

Σχεδιάστε .....

.....

.....

Συνεχίζετε να προχωράτε ζωγραφίζοντας τις απαραίτητες λέξεις. Μαντέψτε σωστά το τελευταίο σκίτσο για να κερδίσετε.

Κάποιοι δεν κατάλαβαν. Διατυπώστε τις οδηγίες αλλιώς, διατηρώντας τον πληθυντικό αριθμό:

Πρέπει να .....

.....

.....

3. Διαβάστε το τηλεοπτικό πρόγραμμα που ακολουθεί και σημειώστε ποιες εκπομπές θα προτείνατε σε κάποιον που ενδιαφέρεται για:

- τη μαγειρική: .....
.....
.....
- τα οικονομικά θέματα: .....
.....
.....
- το αυτοκίνητο: .....
.....
.....
- την ιστορία: .....
.....
.....
- την πολιτική: .....
.....
.....
- την κλασική μουσική: .....
.....
.....
- τον αθλητισμό: .....
.....
.....

ET1

VHF 11 / UHF 21 — 210-77.01.911-5

19.05 Η εποχή των εικόνων

Εβδομαδιαία εκπομπή για τα εικαστικά με την Κατερίνα Ζαχαροπούλου.

07.00 Κλασική μουσική **08.00** Θεία Λειτουργία **10.15** Αρχονταρίκι. Ο μητροπολίτης Δημητριάδος Ιγνάτιος συζητεί με τους καλεσμένους του για θέματα της επικαιρότητας **11.15** Μουσική παράδοση. Με τον Παναγιώτη Μυλωνά. Σήμερα: «Θεσσαλία»

12.00 Βουλή των Ελλήνων
13.00 Στον κόσμο της οικονομίας
Οικονομική εκπομπή.
13.30 Mediterraneo
14.00 Ιχνηλάτες
Παρουσιάζει ο Δαυίδ Ναχμίας.
15.00 Οι δώδεκα μήνες
Σειρά εκπομπών.
Σήμερα: «Οκτώβριος».
16.00 Μεγάλες αθλητικές μονομαχίες
Ξένο ντοκιμαντέρ.
16.45 Pre Game
17.00 Μπάσκετ – Πρωτάθλημα Ελλάδος
Απευθείας μετάδοση του αγώνα μεταξύ των ομάδων Ιωνικός Ν.Φ. Αμαλιάδας – Ηρακλή ΑΓΝΟ.

19.00 Το φως του Απόλλωνα λάμπει
Σειρά εκπομπών.
19.05 Η εποχή των εικόνων
Με την Κατερίνα Ζαχαροπούλου.
Σήμερα: «Βάνα Ξένου».
20.00 Ταξίδι στον πολιτισμό
Με τη Λένα Αρώνη.
Σήμερα: «Χρόνης Αηδονίδης – Δόμνα Σαμίου».
21.00 Ρέκβιεμ για τη Γρανάδα
Ιστορική σειρά.
23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΑΘΛΗΤΙΚΑ - ΚΑΙΡΟΣ
00.00 Η ζωή είναι αλλού
Εβδομαδιαία εκπομπή που παρουσιάζει η Εύη Κυριακοπούλου.

NET

VHF 34 / VHF 5 — 210-60.66.000

01.15 Οδός Μαλχόλαντ

Σκηνή από την ταινία που σκηνοθέτησε ο Ντέιβιντ Λιντς.

08.00 Υγρό στοιχείο. Ντοκιμαντέρ **09.00** Weekend. Νέο μαγκαζίνο με τις Λένα Αρώνη, Χριστιάνα Σταματέλου. **12.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **13.00** Ευωδιά Κυριακής. Νέα εκπομπή που παρουσιάζει ο Σωτήρης Τριανταφυλλόπουλος

15.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
16.00 Συντρίμμια τα όνειρά μας ●
○ Αισθηματικό δράμα (1967) σε σκηνοθεσία Κώστα Δούκα με τους Τόλη Βοσκόπουλο, Δούκισσα, Στέφανο Στρατηγό, Μιράντα Μυράτ, Μαρί Πανταζή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.30 Μαμά και γιος (Ε)
Ελληνική σειρά.
19.15 Ησαΐα χόρευε ★
○ Κωμωδία (1966) του Κώστα Ασημακόπουλου με τους Βασίλη Αυλωνίτη, Γεωργία Βασιλειάδου, Γιάννη Γκιωνάκη, Τάκη Μηλιάδη, Βασιλάκη Καΐλα, Αγγελα Γιουράντη.

21.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
22.00 Ουδείς αναμάρτητος
Νέα ενημερωτική εκπομπή με την Αννα Παναγιωταρέα.
23.00 Αθλητική Κυριακή
Η μακροβιότερη αθλητική εκπομπή της ελληνικής τηλεόρασης, φέτος με τους Αντώνη Κατσαρό και Αννα Καραμανλή.
01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
01.15 Οδός Μαλχόλαντ ★★★
Θρίλερ μυστηρίου αμερικανικής παραγωγής (2002) σε σκηνοθεσία Ντέιβιντ Λιντς. Τους πρωταγωνιστικούς ρόλους ερμηνεύουν οι ηθοποιοί: Ναόμι Γουάτς, Τσάστιν Θέρου, Ρόμπερτ Φόρστερ.
Το πρόγραμμα συνεχίζεται με εκπομπές σε επανάληψη

ET3

VHF 52 / UHF 31 — 2310-299.400

18.30 Επί τροχών

Ενημερωτική εκπομπή για το αυτοκίνητο που παρουσιάζει ο Χάρης Θεοφράστου.

07.30 Ποια είναι η εικόνα και ο μύθος του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη **08.30** Θεία Λειτουργία **10.30** Αληθινά σενάρια (Ε) **11.30** Υπεραστικές διαδρομές. Με τον Παναγιώτη Μαυρίδη **12.30** Χορευτικός Ομιλος Θεσσαλονίκης

13.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
13.30 Ηλεκτρονικό σχέδιο
14.00 Αγορές μεταναστών
Ημίωρο ντοκιμαντέρ.
14.30 Ρεπό
Εβδομαδιαία ενημερωτική εκπομπή με τον Αλέξανδρο Τριανταφυλλίδη.
16.00 Χάντμπολ – Πρωτάθλημα Α1 Εθνικής Κατηγορίας
Απευθείας μετάδοση του αγώνα μεταξύ των ομάδων ΓΑΣ Κιλκίς – Γ.Σ. Κορωπίου.
17.30 Ευρωπαϊκό Σύνταγμα
Σειρά επιστημονικών ντοκιμαντέρ αμερικανικής παραγωγής.

18.30 Επί τροχών
Εκπομπή για το αυτοκίνητο. Παρουσιάζει ο Χάρης Θεοφράστου.
19.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.00 Μια νύχτα στο Ρίο
Ωριαίο μουσικό πρόγραμμα.
21.00 Συναυλία – αφιέρωμα στον στιχουργό Κώστα Βίρβο
Μαγνητοσκοπημένη συναυλία.
22.00 Οι περιπέτειες του ραββίνου
○ Κωμωδία (1973) σε σκηνοθεσία Τζεράρντ Ούρι με πρωταγωνιστές τους Λουί ντε Φινές, Σούζι Ντελέρ, Μαρσέλ Ντάλιο, Κλοντ Ζιρό.
00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.30 Σπορ στο 3
Αθλητική εκπομπή με τον Στέλιο Γρηγοριάδη.
02.30 Ντοκιμαντέρ (Ε)

MEGA

VHF 7 / UHF 25 — 210-69.03.000

22.40 Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι

Η Πενέλοπε Κρουζ και ο Νίκολας Κέιτζ σε μια σκηνή από την ταινία.

06.00 Βίος ανθόσπαρτος (Ε) **07.00** Mega Σαββατοκύριακο. Με τους Κώστα Αρβανίτη, Εριφύλλη Μαρωνίτη **10.00** Το παιδί μου κι εγώ **10.15** Δέκα λεπτά κήρυγμα (Ε) **11.30** Σαββατογεννημένες (Ε)

12.20 Backstage
Με τον Γιώργο Σατζίδη.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.50 Ο γάμος του καλύτερού μου φίλου ★★
○ Αισθηματική κομεντί αμερικανικής παραγωγής (1997) σε σκηνοθεσία Πι Τζέι Χόγκαν με τους Τζούλια Ρόμπερτς, Ντέρμοντ Μαλρόνεϊ, Κάμερον Ντίαζ, Ρούπερτ Εβερετ.
17.00 Μπουκιά και συγχώριο
Γεύσεις από το Μόναχο παρουσιάζει σήμερα ο Ηλίας Μαμαλάκης.
17.55 ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
18.00 Ελληνική σειρά (Ε)
19.00 Ελληνική σειρά (Ε)

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.00 Survivor 2
Ριάλιτι επιβίωσης. Παρουσιάζει ο Γρηγόρης Αρναούτογλου.
22.40 Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι ★★
○ Αισθηματική πολεμική ταινία αμερικανικής παραγωγής (2001) σε σκηνοθεσία Τζον Μάντεν με τους Νίκολας Κέιτζ, Πενέλοπε Κρουζ, Ειρήνη Παπά, Τζον Χαρτ.
00.15 ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
00.30 Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι (συνέχεια).
01.30 Νέο αίμα
○ Περιπέτεια θρίλερ αμερικανικής παραγωγής (1999) σε σκηνοθεσία Μάικλ Χερστ με τους Τζον Χαρτ, Νικ Μόραν, Κάρι Αν Μος.
03.30 Τηλεμάρκετινγκ
04.00 Ντίλμπερτ
Κινούμενα σχέδια.

★★★★ Εξαιρετική ★★★ Πολύ καλή ★★ Ενδιαφέρουσα ★ Μέτρια ● Κακή

4. **Βρείτε τις ταινίες που προβάλλονται και συμπληρώστε στον παρακάτω πίνακα τον τίτλο της καθεμιάς, το είδος της, πόσο καλή είναι (δείτε τα σύμβολα κάτω από το πρόγραμμα), το κανάλι και την ώρα.**
Στη συνέχεια σημειώστε ποιες νομίζετε ότι μπορούν να παρακολουθήσουν παιδιά:

τίτλος και είδος ταινίας	ποιότητα ταινίας (αν σημειώνεται στο πρόγραμμα)	κανάλι	ώρα
«Ησαΐα χόρευε» κωμωδία	μέτρια	ΝΕΤ	19:15

5α. Τι νομίζετε ότι είναι μια μηχανή του χρόνου; Πώς δουλεύει; Αν μπαίνατε σε μια χρονομηχανή, σε ποια εποχή θα θέλατε να μεταφερθείτε; Γιατί;

5β. Έχετε την ευκαιρία να μπείτε στη μηχανή του χρόνου που ο Κύρος Γρανάζης, ο τρομερός εφευρέτης, έχει συνδέσει με το συγκινησιακό τηλεπαθόμετρο! Ποιον ήρωα παραμυθιού θα καλέσετε; Τι θα τον ρωτήσετε; Γιατί;

Ο Κύρος Γρανάζης και... η μηχανή του χρόνου

ΚΑΤ' ΑΡΧΗΝ, ΘΑ ΣΥΝΔΕΣΩ ΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΜΑΣ ΜΕ ΤΟ ΣΟΥΠΕΡ ΣΥΓΚΙΝΗΣΙΑΚΟ ΤΗΛΕΠΑΘΟΜΕΤΡΟ!

ΟΠΩΣ ΛΕΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ, ΤΟ ΤΗΛΕΠΑΘΟΜΕΤΡΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΣΥΓΚΙΝΗΣΙΑΚΑ ΚΥΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ!

ΤΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΕΙ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ, ΚΙ ΕΤΣΙ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ! ΑΠΛΟ ΕΤΣΙ;
ΑΠΛΟΥΣΤΑΤΟ!
ΔΗΛΑΔΗ, ΘΕΣ ΝΑ ΠΕΙΣ...
ΕΞΟΔΟΣ

ΟΤΙ ΘΑ ΜΠΟΡΕΣΕΤΕ ΝΑ ΚΑΛΕΣΕΤΕ ΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΠΡΩΤΟ ΧΕΡΙ!
ΚΑΛΑ ΟΛΑ ΑΥΤΑ...

...ΑΛΛΑ ΕΜΕΙΣ ΠΟΤΕ ΘΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΜΠΑΛΑ;
ΕΛΠΙΖΩ ΝΑ ΑΣΤΕΙΕΥΕΣΤΕ!

?
ΤΑΠΕΙΝΟΙ ΥΠΗΚΟΟΙ ΤΟΥ ΚΑΡΑΜΠΑ, ΑΝΟΙΞΤΕ!
ΖΜΠΑΜ!
ΕΞΟΔΟΣ
ΖΜΠΑΜ!

ΛΕΤΕ Η ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΝΑ ΕΙΧΕ ΤΕΛΙΚΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ;
ΕΞΟΔΟ
ΖΜΠΑΜ!

ΕΙΣΟΔΟΣ
ΣΛΑΜ!

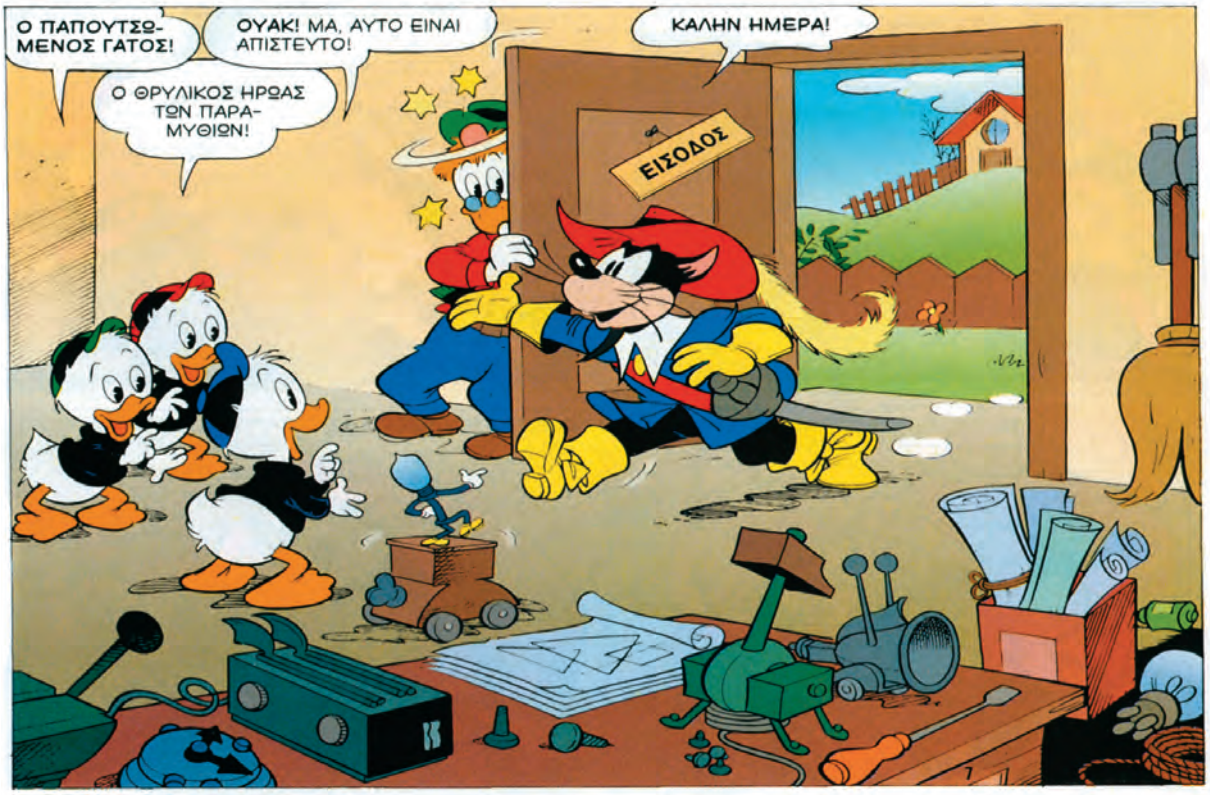

περιοδικό *Μίκυ*, τεύχος 422, Οκτ. 2002

5γ. Τα παιδιά κάλεσαν τον Παπουτσωμένο Γάτο, τον ήρωα του παραμυθιού. Διαλέξτε κι εσείς το αγαπημένο σας παραμύθι και αλλάξτε τον τρόπο που προχωράει και τελειώνει η ιστορία γράφοντας ένα δικό σας κείμενο.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. **Ξεχωρίστε τις προτάσεις που εισάγονται με το <u>να</u> σε αυτές που φανερώνουν σκοπό (τελικές) και σε προτάσεις που έχουν ρόλο αντικειμένου.**

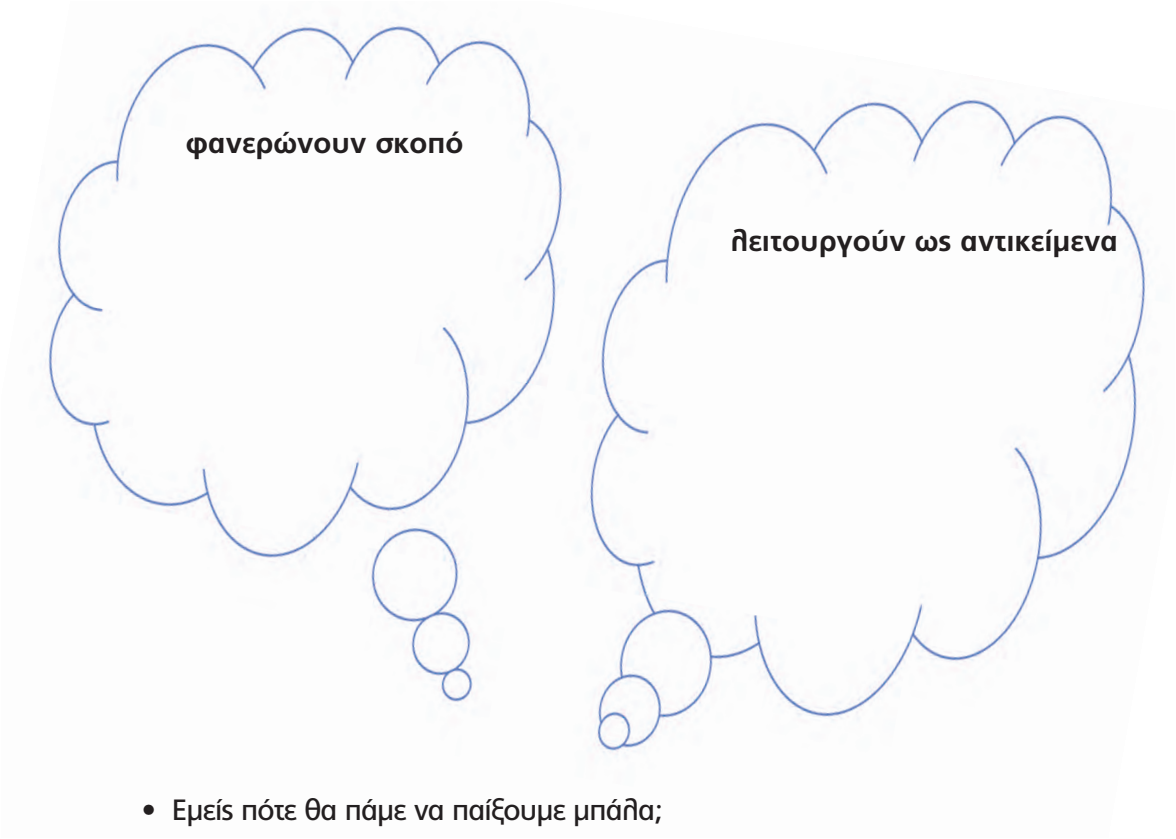

- Εμείς πότε θα πάμε να παίξουμε μπάλα;
- Θα μπορέσετε να καλέσετε τους ήρωες των παραμυθιών.
- Ελπίζω να αστειεύεστε.
- Τι θέλεις να πεις;
- Θα καλέσετε τους ήρωες των παραμυθιών να μάθετε τις ιστορίες τους.

7. Συμπληρώστε τα κενά διαλέγοντας όποιες λέξεις θέλετε από τον πίνακα και βάζοντάς τες στον κατάλληλο τύπο.

Πολύ συχνά δεν τα καταφέρνω με τις καινούριες συσκευές. Άλλοτε φταίνε οι δύσκολες ...., άλλοτε φταίει που η συσκευή είναι πολύ ..... Πάντως, η περιπέτεια που είχα τις προάλλες με την καινούρια μου φωτογραφική μηχανή οφειλόταν στη δική μου απροσεξία. Όσο κι αν προσπαθούσα να την κάνω να λειτουργήσει, δεν κατάφερνα τίποτα. Άλλαξα ....., διάβασα το ..... ξανά και ξανά, αλλά όσο και να πατούσα το κουμπί δε γινόταν τίποτα. Στο τέλος ήμουν βέβαιος ότι υπήρχε ..... και πήγα στην ..... Εκείνοι με ρώτησαν αν η μηχανή καλύπτεται από την ..... και, όταν τους είπα ότι ήταν καινούργια, μου είπαν να πάω στο τμήμα ..... Ευτυχώς, ένας πολύ ..... υπάλληλος κοίταξε για λίγο τη μηχανή, μετά κοίταξε εμένα χαμογελώντας και μου έδειξε ότι, πριν τοποθετήσουμε στη μηχανή το ....., πρέπει πρώτα να το βγάλουμε από το πλαστικό του σακουλάκι! Ένιωσα τόσο ....., που υποσχέθηκα στον εαυτό μου να ζητάω πάντα βοήθεια πριν δοκιμάσω για πρώτη φορά μια καινούργια συσκευή.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

αδέξιος, οδηγίες χρήσης, εφευρετικός, εξυπηρετικός, περίπλοκος, επισκευή, ανταλλαγή, αντιπροσωπεία, κατάστημα,	μπαταρία, φιλμ, φυλλάδιο, εγγύηση, βλάβη, κανόνες ασφαλείας, κάρτα αλλαγής, ακρίβεια, αλλαγή

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.

ISBN Set 978-960-06-2621-6
Κωδικός Βιβλίου: 0-10-0157
Τ.Α΄ 978-960-06-2622-3

ΙΤΥΕ "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ"
ινστιτουτο τεχνολογιας υπολογιστων & εκδοσεων

(01) 000000 0 10 0157 0